

ÁFACSÖKKENTÉS – FEKETÉN-FEHÉREN

Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a közel egy évtizedes lobbí tevékenységünknek, és az erős szakmaközi összefogásunknak köszönhetően – a szaktárca és az agrárkamara támogatásával, időnként tejtermelői demonstrációk „rásegítésével” – 2019. január elsejétől az összes fogyasztói folyadéktej áfája 5%-ra csökkent Magyarországon.

Január első két hetében az UHT és az ESL tejek esetében a nagy áruházcsoport többségénél mérhető volt az árcsökkenés. Az ESL és az UHT tejek ára az év első két hetében jellemzően 11 százalékkal csökkent.

Látni kell azonban, hogy az általános forgalmi adó mértéke önmagában nem képes a mezőgazdasági termékek piaci árának szabályozására, különösen hosszabb távon nem, hiszen azt az alapanyag és más költségek árszintjének alakulása is jelentősen befolyásolja. ÁFA-csökkentés nélkül ugyanakkor értelemszerűen minden érintett ágazatban magasabb árakkal találkozánk.

Ez a mostani – áfacsökkenésnek köszönhető – árcsökkenés a következő hónapokban várhatóan már kevésbé lesz érzékelhető a boltokban, a keresleti piac irányába mozduló trendek miatt a fogyasztói árak emelkedésére lehet számítani.

A tejtermelők, a tejfeldolgozók és a kiskereskedők is jelzik felénk a munkaerőköltségek és bérköltségek megemelkedését.

Azonban nem csak a megnövekedett minimálbér okoz gondot a munkaadóknak, mivel a magasabb keresetű dolgozók bérét is emelni kell, hogy meg tudják tartani őket. Több állattartó telepen is külföldi (pl. indiai, mongol) vendégmunkásokkal pótolják a hiányzó munkaerőt. Kétszámjegyű ipari energiaár és egyéb költségnövekedésről számolnak be tagjaink: szennyvíz (+15-20%), víz (+10%), villany (+ 40-50%), gáz (+30-40%), fuvardíj (+15%).

A magyar nyerstejár eközben az EU 28 rangsorában decemberben az utolsó előtti volt, ezen a pozíción javítani kell. A 2018. decemberi hazai tejár 99 Ft/kg, a 2018. éves átlagár 94,7 Ft/kg, miközben az átlagos hazai önköltség 100-105 Ft/kg fölötti. A hazai nyerstejár EU-s rangsorban elfoglalt helyét semmi sem indokolja.

A hazai tejtermelők és a tejipar helyzetének, regionális versenyképességének javítása szempontjából rendkívül fontos lépés az áfacsökkenés, mi tisztességesebb piaci feltételeket várunk. Ha az import visszaszorul, növekedhet a hazai tej iránti kereslet, amely a magyarországi UHT és ESL tej előállítását és közvetve a magyar tejtermelőket segíti. Az egy főre jutó hazai tejivás az áfacsökkenés utáni többletforgalom miatt emelkedhet: fogyasztásbővülést várunk, hiszen egy alapvető élelmiszer olcsóbb lett.

Közép- és rövidtávon számottevően növelni kell a hazai származású feldolgozott tejtermékek (pl. túró, tejföl, trappista sajt, vaj stb.) részesedését is a polcokon. Nemzetgazdasági szinten jobb mindenkinek, ha idehaza állítjuk elő a feldolgozott tejtermékek nagyobb részét a magyar vásárlók számára. Csak a versenyképes feldolgozók tudják megfizetni azt az árat, amely feldolgozási célra az országban tudja tartani a nyerstejet. Ezzel egy időben a jelentős import arányt mutató félkemény sajt piacot figyeljük, nem kizárható, hogy oda vonulnak át az áfacsaló nagykereskedők.

A fogyasztói folyadéktejek áfacsökkentése adhat egy nagy lökést az ágazatnak, de így is marad számtalan kihívás: a hazai feldolgozóipar és a tejtermelő telepek további fejlesztése, közösségi marketing (különösen a növényi italokkal kapcsolatos felvilágosító kommunikáció), a hosszútávú szerződések termékpályán történő elterjedésének előmozdítása.

TEJ TERMÉKTANÁCS – IDŐKÖZI TISZTSÉGVISELŐ VÁLASZTÁS

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnöksége a 2018. december 18-i ülésén – a megüresedett elnöki posztra – a Tej Terméktanács munkájában 1996 óta részt vevő, korábban már háromszor elnöknek választott Istvánfalvi Miklóst (Pusztavámi Tejszövetkezet Zrt., elnökgazgató) választotta ismételt elnöknek a Terméktanács Elnökének.

TEJÁGAZATI KONFERENCIA – IMMÁRON NYOLCADIK ALKALOMMAL

2018. november 15-én, Gárdonyban került megrendezésre a Tej Termék Tanács VIII. Tejágazati Konferenciája.

Az előadókat és vendégeket a Termék Tanács ügyvezető igazgatója, Harcz Zoltán köszöntötte, majd rövid áttekintésében a pozitívumok között említette, hogy több éve kiemelt támogatásokban részesül az ágazat, a külső és a belső szervezettség kiemelkedő, tizenegy termelői csoport és négy termelői szervezet működik az ágazatban, végül, hogy 2019. január 1-től már az összes folyadéktej áfája 5 százalékos lesz. A megoldandó feladatok között említette a kötelező, hosszú távú szerződések széleskörű alkalmazását. Fontos a hazai tejtermékek arányának növelése a kereskedelemben és a közétkeztetésben. Szükségesek a kapacitásnövelő, az innovatív, az automatizálást segítő, vagy környezetvédelmi jellegű beruházások. Közép-távon fontos lehet a feldolgozott tejtermékeket érintő újabb áfacsökkentés, az exportpiac bővítése, a piac további tisztítása, az adatszolgáltatási rendelet szankcióinak szigorítása és a tejfogyasztás növelése. Kihívás a hatékonyabb fogyasztói tájékoztatás, továbbá a tejtermékek és a növényi termékek tisztességes fogyasztói kommunikációja, a romló külkereskedelmi egyenleg javítása, valamint a nyerstej országos termelői átlagárának növelése.

Dr. Feldman Zsolt, az Agrárminisztérium mezőgazdaságért felelős államtitkára ágazatértékelésben megerősítette, hogy pozitív a hazai árstabilitás, ugyanakkor szomorú, hogy nem három számjegyű az összeg. EU szinten is jelentős a 22-24 Ft/liter termelőkhoz eljutó éves támogatás. Idehaza 2014 és 2017 között közel 10 százalékkal nőtt a tejhozam, ami a tejelő szarvasmarha-állomány genetikai és a takarmányok minőségi javulásának tulajdonítható. 2027-ig a világ tejtermelése több mint 20 százalékkal nőhet, a tejfogyasztás is jelentősen emelkedni fog, elsősorban a fejlődő régiókban. Hosszútávon keresleti piac várható, ami akár nyerstejár-emelkedést hozhat a világpiacra és közvetve akár itthon is. Az EU a világ első számú exportáló közössége marad. Az EU-n belül a feldolgozott, magasabb hozzáadott értékű termékekkel lehet jobban érvényesülni, hiszen várhatóan a sajtok, a desszertkészítmények, a csecsemőtápszerek, a pizza- és sütemény-alapanyagok kereslete fog leginkább erősödni. A Kormányzat célja, hogy az import UHT-tejek kiszoruljanak, valamint, hogy jelentősen emelkedjen a hazai tejfogyasztás is.

Kulik Zoltán, a Vitafort Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt. vezérigazgatója a takarmány piacot elemezte. Elmondta, a világ népességnövekedése miatt a tejfogyasztás jelentősen nőni fog a következő évtizedekben, és ezzel együtt több takarmányra lesz szükség. 2018-ban a világ takarmány-gyártása már várhatóan eléri az 1,1 milliárd tonnát. A magyar takarmány-gyártás ebből 1 százalékot tesz ki. Itthon 321 vállalkozás gyártott takarmányt, 125 telephelyen szarvasmarhák számára. A hazai takarmánypiac értéke 250 milliárd forintot tesz ki évente. A szója ára határozza meg leginkább a takarmányárakat. Az évi kb. 600 ezer tonna import szójaból a Magyarországon termesztett GMO-mentes szója legfeljebb 30-35 százalékot tud kitenni. Alternatív fehérjeforrásokról kell gondoskodni – fej-tette ki a vezérigazgató. Az idehaza megtermelt GMO mentes szójababot prémiumár biztosításával a hazai piacon kell tartani. Ez a költségnövekedés átlagosan 3,3%-kal növeli meg a takarmányárakat.

Ludwig Börger, QM-Milch és az IDF Németország ügyvezető igazgatója, a Német Gazdaszövetség tej részleg-vezetője előadásában elmondta, hogy a német gazdák is hasonló problémákkal küzdenek, mint a magyarok, miközben más fejlettségi szinten is állnak. Folyamatosan csökken a tejtermelők száma. 2018 nyara óta a kemény aszálytól szenvednek. Északnyugat-Európához képest a feldolgozói stabilitásban és a modern tehenészetek kialakításában vannak hátrányban Németországban. A német gazdák a jövedelmüket pedig más módon próbálják stabilizálni és kiszámíthatóvá tenni, így pl. az árutőzsdei kereskedéssel. Börger elmondta, hogy Európában az eladott tejtermékek mennyisége jelentősebben már nem nőhet, ellenben a kiemelkedő minőségűek iránti kereslet még emelkedhet is. Németországban például a fenntartható tejtermelésből, vagy magasabb minőségi szinten történő előállításból származó termékeket ösztönzik. Meg kell érteni, hogy a távoli nemzetközi folyamatok erősen befolyásolják a termelőknek fizetett tejárat. A tejárak ingadozása az EU-ban továbbra is megmarad.

A Vidékfejlesztési Program adott területet érintő aktualitásairól Dr. Mezei Dávidtól, az Agrárminisztérium vidékfejlesztési stratégiáért felelős helyettes államtitkáráról kaptak a jelenlévők tájékoztatást. A trágyatárolók építésére vonatkozó felhívás keretében a tejhasznú szarvasmarhák kapcsán 1,12 milliárd forint a benyújtott kifizetési igény, amiből eddig 0,75 mil-

liárdot fizettek ki. A tejhasznú szarvasmarhákat tartó telepek korszerűsítésére a benyújtott támogatási igény 2,2 milliárd volt (380 telep számára), ebből közel 1 milliárdot már átutaltak. A „Mezőgazdasági termékek értéknövelése és erőforrás-hatékonyság elősegítése a feldolgozásban” című pályázaton 46 darab tejfeldolgozási irányuló projekt volt, amire 10 milliárd forintot ítélték meg.

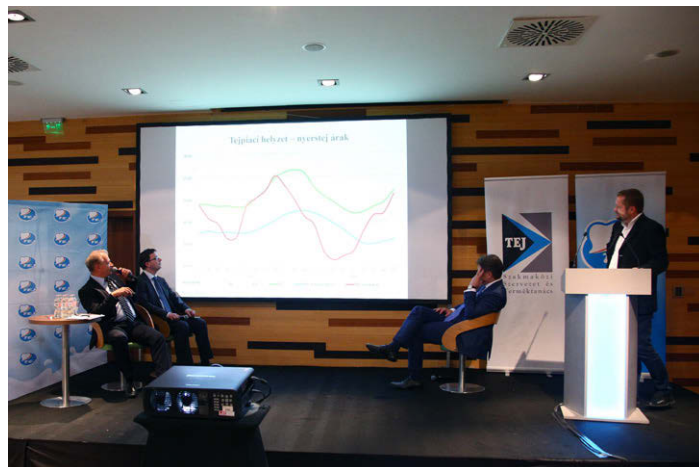

A helyettes államtitkár hozzátette, a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állattóljóléti támogatásra 2017-ben 540 beadott kifizetési kérelemből 460 darabra közel 7 milliárd forintot hagytak jóvá. Ugyanerre 2018-ban közel 600 benyújtott kérelem volt, amelyekről még nem született végleges döntés. A támogatásnál a kifizetéssel voltak problémák, és az idei utalások az év végéig megindulhatnak. A „Mezőgazdasági és feldolgozó üzemek energiahatékonyságának javítása” című felhívásra 380 darab kérelem érkezett be, és 22 milliárd forint az igényelt támogatási összeg. A felhívás az állattartással, kertészettel foglalkozók, illetve élelmiszeripar számára kínál támogatási lehetőséget épületek, építmények energiahatékonyság fokozását célzó korszerűsítésére, felújítására, valamint megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazására.

A konferencia panelbeszélgetésén Istvánfalvi Miklós a Terméktanács Társelnöke csatlakozott a konferencia előadóihoz.

A fórumon – többek között – elhangzott, hogy 2021. január 1-től indulna és 2027. december 31-ig tartana a következő költségvetési időszak, ám az EU-nak még nincs meg az erre a távra vonatkozó elfogadott büdzséje, nincs elfogadott, végleges agrárköltségvetés sem és új közös agrárpolitika (KAP) sem. Nem az új büdzsé tartalma foglalkoztatja a szakértőket, a brüsszeli és a tagállami illetékeseket, hanem az, hogy mikor hagyják jóvá, illetve ennek nyomán az új KAP szabályai mikortól lesznek hatályosak. A késlekedés oka a Brexit, illetve a 2019 derekára időzített európai parlamenti (EP) választás, amelynek nyomán új Európai Bizottság (EB) alakul majd. Ha a mostani EP és EB hivatali

ideje alatt nincs végleges megállapodás, akkor ez az új parlamentre és bizottságra marad, ez pedig az egyeztetések további elhúzódásával járhat. Van, aki 2021-től legalább hároméves átmeneti időszakot is jövendölt. Istvánfalvi Miklós elmondta, hogy a termelők és a feldolgozók közötti szerződések hatósági ellenőrzése mellett a feldolgozók és a kereskedők közötti megállapodás használata is kívánatos lenne a jövőben. Emlekeztetett arra, hogy ugyan igaz az, hogy egy évtized alatt több mint 10%-ot nőtt a tejtermelés és felvásárlás idehaza, de látni kell azt is, hogy az elmúlt 3 évben már megállt a növekedés. Emlekeztette a jelenlévőket az ágazatban tapasztalható munkaügyi feszültségekre és arra, hogy amíg tartósan nem éri el a nyerstej ára a 100 Ft-ot, addig nincs ok a felhőtlen ünneplésre.

A Társelnök hozzátette, hogy a jövőben is kiemelt figyelmet kell fordítani közösségi marketing tevékenységre, a tejtermékekkel kapcsolatos tévhitek kezelésére, valamint folytatni kell a növényi termékek fogyasztómegettevesztő (pl. laktózmentes mandulatej, stb.) jelölésének kiszűrését.

A 2018/2019. „KVÓTAÉVRE” PROGNOSTIZÁLT NYERSTEJ ALAPÁR NEGYEDÉVES KORREKCIÓJA

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnöksége 2018. december 18-i ülésén úgy döntött, hogy a 2018. áp-

rilis 1. napjától 2019. március 31. napjáig tartó időszakra az alapár éves átlagára – 2018. október 4-i ülésén – meghatározott 95 Ft/kg-os prognózist nem módosítja.

Az Elnökség a „kvótaév” negyedik negyedévében (2019. január-március) 97 Ft/kg átlag alapár alakulást jelez előre.

SZAKMAKÖZI SZERVEZETI ELLENŐRZÉS

Az Agrárminisztérium 2018 decemberében ismét megtartotta éves helyszíni szemlét a Terméktanácsnál. A szaktárca vizsgálata minden évben arra terjed ki, hogy a Terméktanács elismert szakmaközi szervezetként történő működése (reprezentativitás, tagnyilvántartás, pénzügyi nyilvántartás, stb.) megfelel-e a vonatkozó jogszabályokban előírt feltételeknek. A vizsgálatról minden esetben jegyzőkönyv készül. Az Agrárminisztérium munkatársai a helyszíni szemle során megállapították, hogy a Terméktanács szakmaközi szervezetként történő működése teljes mértékben megfelel a jogszabályi előírásokban foglaltaknak.

HATÓSÁGI BEJELENTÉSEK

A Tej Terméktanács 2018 IV. negyedévében fogyasztó megtévesztésére alkalmas jelölés – növényi alapú termékek laktózmentességének hangsúlyozása – miatt újabb két, 2019 januárjában pedig szintén növényi alapú termékek vonatkozásában fogyasztó megtévesztésére alkalmas tájékoztatás miatt egy esetben tett bejelentést a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal felé. A bejelentések kivizsgálása folyamatban van, egy esetben a hatóság meg is hozta határozatát, amely szerint egy tisztán növényi alapú termék „természetesen laktózmentes” tulajdonságának feltüntetése nem sérti a hatályos jogszabályi előírásokat. Ugyancsak nem állapított meg jogsértést a hatóság egy növényi termék nevében a „joghurtkultúrával” kifejezés feltüntetése vonatkozásában tett bejelentésünk kapcsán. Elfogadásra került ugyanakkor egy másik növényi alapú termék „0% laktóz” és „Laktóz- és gluténmentes” állításainak tárgyában tett bejelentésünk. A hatósági vizsgálat megállapította a jogsértést, az érintett vállalkozást figyelmeztetésben részesítette és intézkedési terv benyújtásra kötelezte a jogsértés megszüntetése vonatkozásában.

NÖVÉNYI „TEJEK/TEJTERMÉKEK”

Tekintettel az Európai Unió Bíróságának a növényi termékek megnevezésével kapcsolatban hozott

ítéletére, a tehéntejjel és abból készült termékekkel szemben a növényi termékeket „tejként”, illetőleg egyéb „tejtermékként” népszerűsítő cikkek vonatkozásában folyamatosan figyelemmel követjük a különböző hírportálokat és a médiaszolgáltatókat minden esetben felszólítjuk a fogyasztók tisztességtelen tájékoztatását kimerítő magatartásuk megszüntetésére. 2018 IV. negyedévében még mindig számos hírportál jelentetett meg a bírósági ítélettel ellentétes cikket, felszólító leveleink hatására a legtöbb esetben javításra, esetleg törlésre került az adott cikk.

MARKETING ESEMÉNYEK

Televíziós kampány

A Tej Terméktanács az Elnökség 38/2018. (08.01.) sz. határozata alapján 2018. szeptember 17 – október 21. közötti időszakra 1307 GRP-t vásárolt a 18-59 éves felnőtt célcsoportban az atMédiától. A 3 tejnagykövetre épülő televíziós kampány az októberben zajlott „Magyar Hónappal” egyidőben futott, azt támogatta.

A médiatervben szerepelő 1307 GRP-ből, a vásárolt időszakban 1296,4 GRP teljesült, ami 8632 db spotot eredményezett. A 10,6 GRP különbözet pótlására a szolgáltató a „Gasztróangyal” c. műsor támogatását ajánlotta az alábbi feltételekkel:

Időszak: 2018. december

Csatorna: Duna TV

Idősáv: 2 hét

Megjelenés: 5 sec-es támogatói spot

Spotok száma: 24 db

Az ügynökség tájékoztatása szerint a TV kampány nagyon jó eredményekkel zárta, a célcsoport 78,2%-a látta a 30 másodperces reklámspotot, átlagosan 16 alkalommal találkoztak a spottal.

Kenderesi Tamás sajtóesemény

2018. november 12-én Kenderesi Tamás Tejszív nagykövet tejivó versenyt tartott egy XI. kerületi budapesti általános iskolában.

Az olimpiai bronzérmes úszó a Tejszív kampány arcként vett részt a Tej Terméktanács rendhagyó eseményén, hogy népszerűsítse a rendszeres tej-, valamint tejtermék fogyasztást, valamint felhívja a figyelmet a tejtermékek fogyasztásának fontosságára.

Kenderesi játékos feladatokkal, többek között egy több kérdésből álló kvízzel és tejivóversennyel

hívta fel a figyelmet a tejtermékek egészséges életmódban betöltött szerepére. A verseny győztese egy 4. osztályos tanuló lett, aki elnyerte a Kis Tejszív Nagykövet címet és Kenderesi a nyakába akasztotta az aranyérmet.

„A magyar tejtermékek nagyon finomak és az ízük összehasonlíthatatlan más országok termékeivel. Az abszolút kedvencem a madártej és persze a sajt.... Jó érzés látni ezt a rengeteg csillogó szemet és hallgatni a sok kérdést, ami záporozik felém. Bizom benne, hogy sok kisgyermeknek szolgálhatok jó példaként.” – mondta el a sajtóeseményen Kenderesi Tamás. A sportoló életében kiemelt szerepet tölt be az az egészséges táplálkozás, ezért örömmel állt a kezdeményezés mellé, és vállalta Tejszív Nagykövetként feladatait.

„Magyar Hónap”

Az Elnökség 2018. július 5-i ülésén napirendre került a Tej Terméktanács 2018. II. félévi marketing-kampánya. Az ülésen döntés született egy újabb – a kiskereskedelemi láncok részvételével tartandó – „Magyar Hónap” megszervezéséről. Az október-december hónapokban végrehajtott promóció az előzőekhez hasonlóan, de azoknál szélesebb eszköztárral, markánsabb formában került megvalósításra. A „Magyar Hónap” kampányban történő kiskereskedői részvétel opcionális volt. Az akció keretében akciósújság hirdetésekkel, televíziós reklámhirdetéssel és két áruházláncban nyereményjátékkal egybekötött vásárlói edukációval került támogatásra a hazai tej és tejtermék vásárlása.

A promóciós időszakban alkalmazott marketing elemek a kiskereskedelemi láncok, valamint a feldolgozó tagok iránymutatásának megfelelően kerültek kiválasztásra:

	Leírás	Résztevő áruházak
Akciósújság hirdetés egységes kreatívval	Az újságokban kizárólag a Tej Terméktanács marketing kampányának kreatív elemivel előkészített magyar – Terméktanács tag tejfeldolgozók termékeit tartalmazó – tejtermék hirdetések kerülnek elhelyezésre.	6 áruházlánc
Kóstoltatással és edukációval egybekötött nyereményjáték	„Vásárolj 3 db Tejszív logós terméket, mutasd be a vásárlást igazoló blokkot és válassz egyet Tejszíves ajándékaink közül!”	2 áruház / összesen 22 üzlettel

Kóstoltatással egybekötött nyereményjáték és edukáció

A „Magyar Hónap” keretében a Tej Terméktanács az Auchan és a Reál áruházláncsal együttműködésben 2018. november végén és december első heteiben kóstoltatással és vásárlói edukációval egybekötött nyereményjátékot szervezett.

A kampány legfőbb célja a magyar tej és tejtermékek népszerűsítése, a tudatos vásárlás elősegítése és a minőségi tejtermékek megkülönböztetése, a Tejszív logóval ellátott termékek értékesítésének áruházi támogatása volt. Cél volt a kóstoltatás és a korábban az AMC-től kapott Tejszív logós ajándékok átadása, a vásárlókkal való proaktív kommunikáció, a Tejszív kampánnyal és a magyar tejtermékekkel kapcsolatos információk átadása, vásárlási szokásaik megismerése.

Az áruházakban négy hostess dolgozott. Kettő tejterméket kóstoltatott a kasszasoron belül, felhívta a figyelmet a

Tejszív logóra, vásárlásra ösztönzött, kettő pedig ajándékot adott át a kasszánán kívül azon vásárlóknak, akik legalább három Tejszív logóval ellátott terméket vásároltak.

Tapasztalatok (az ügynökség beszámolója szerint):

A hostessek sok vásárlóval tudtak kapcsolatba lépni és tájékoztatni őket a Tejszív logóról, az ovális bélyegzőről és a mindennapos tejfogyasztás jelentőségéről.

Az emberek örömmel tapasztalták, hogy a logó nem csak a magasabb árkategóriájú tejtermékeken jelenik meg, hanem a többek számára elérhető termékeken is. A vásárlók egyre gyakrabban keresik és vásárolják a magyar termékeket.

Szerették a nyereményjátékot és vonzóak az ezzel nyerhető ajándékokat, nagyon örültek, hogy vásárlásukkal azonnali ajándékokhoz juthattak.

A megkérdezettek egy része leginkább ár alapján dönt a vásárlás során, a származást is fontosnak tartják, de sokan nem engedhetik meg maguknak, hogy magyar terméket vásároljanak.

Azok közül, akik ismerték a logót, sokan nem tudták, hogy pontosan, milyen és melyik termékeken található meg. Az ovális bélyegzőt szinte senki nem ismerte, majdnem mindenkinek újdonság volt a hostesektől kapott információ.

Kapás Boglárka sajtóesemény

2018. december 20-án Kapás Boglárka Tejszív nagykövete a közelgő ünnepek alkalmából a Mikulásgyárba látogatott és 40 karton, Terméktanács tag feldolgozók által gyártott UHT tejet adományozott a mélyszegénységben élő nagycsaládok és gyermekek részére.

ÜGYNÖKSÉGI TENDERKIÍRÁS

A Tej Terméktanács – a Kereskedelmi és Marketing Bizottság ajánlása és az Elnökség döntése alapján – 2017. január 15-én kétéves szerződést kötött a Hinora Group Communication Kft-vel egy középtávú marketingstratégia kidolgozására és végrehajtására. A szerződés 2018. december 31-én lejárt.

A Terméktanács az Elnökség 68/2018. (12.18.) sz. határozata értelmében 2018. december 20-án meghívásos tendert írt ki a 2019-2020. évi közösségi marketing- és kommunikációs stratégia kidolgozására, valamint megvalósítására. A tenderre 9 ügynökség került meghívásra. A meghívott ügynökségek köre a korábbi Terméktanács partnerek, illetve az Elnökség és a kereskedő tagok javaslatai közül kerültek ki. A pályázatok beadási határideje 2019. január 28.

A Terméktanács elmúlt két évben folytatott közösségi marketing tevékenysége során kiemelt szerepet kapott a szerződött olimpikonokra (Kapás Boglárka úszónő, Kenderesi Tamás úszó és Nagy Ádám válogatott futballista) épített kommunikáció.

A stratégia alapja volt a 2017. évben forgatott reklámfilm, mely 2017 és 2018 őszén is az atMédia csatornáin népszerűsítette a hazai tej és tejtermék fogyasztást. A sportolók számos médiafelületen, akciósújságokban és rendezvényen megjelentek, Kenderesi Tamás több alkalommal nyilatkozott a tejfogyasztás pozitív életmód hatásairól.

A sportolók ezen túlmenően arcukkal támogatták a Tej Terméktanács 2017-2018. évi tejkamionos edukációs roadshowját is. A kampány a Terméktanács Facebook oldalán (facebook.com/tejsziv) is aktívan zajlott, a követők száma napjainkra már meghaladta a 26 ezer főt.

A sportolóknak rejlő lehetőségeket a Terméktanács az elmúlt két évben jól kihasználta, de megfontolandó, hogy a jövőben – az alapértékek és célok meghagyása mellett – egy újabb irányvonal kerüljön kitűzésre, megvalósításra.

Gyökeres irányváltás ugyan nem lehetséges, mivel a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Községi Marketing Alapjának miniszteri rendeletben rögzített célja, a fogyasztók több, gyakoribb és tudatosabb tej és tejtermék fogyasztásra való ösztönzése, a gyermekek, a fiatalok tej és tejtermék fogyasztásra motiváló nevelésének támogatása, segítségnyújtás az egészségtudatos táplálkozás kialakításában a tej és tejtermékek fogyasztásának megszerettetésével, valamint a tejtermékek sokféleségének és egészséges táplálkozásban betöltött szerepének bemutatásával.

Azonban olyan újabb szempontokat szükséges a marketing tevékenységbe beépíteni, mint pl. a növényi alapú termékekkel szembeni, a tejtermékek becsületét visszaállító kommunikáció, a kiskereskedelmi láncok mélyebb bevonása, vagy az EU-konform (szabályos) Magyarországon előállított tejeiről és tejtermékekről szóló üzenet. Szükség van új eszközökre, ötletekre és kreativitásra.

TÁJÉKOZTATÓ AZ ESL ÉS UHT TEJRE

ALKALMAZANDÓ 5%-OS ADÓMÉRTÉKRŐL

[az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.)
3. számú melléklet I. rész 54. pont, 82. § (2) bekezdés, 319. §]

Az Áfa tv. 82. § (2) bekezdése alapján az e törvény 3. számú mellékletében felsorolt termékek, szolgáltatások esetében az adó mértéke az adó alapjának 5 százaléka. Az Áfa tv. 3. számú melléklet I. részének 54. pontja határozza meg azokat a tejet, amelyek értékesítése 5%-os adómérték alá tartozik. A hivatkozott pont szöveges meghatározásában 2018. december 31-éig kivételként szerepel az anyatej, az ultramagas hőmérsékleten hőkezelt (továbbiakban: UHT) tej és az ESL tej. E pont módosítása révén 2019. január 1-jétől csak – az Áfa tv. 85. § (1) bekezdés d) pontja alapján adómentes – anyatej szerepel kivételként. A módosítás következményeként **2019. január 1-jétől 5%-os adómérték vonatkozik az Áfa tv. 3. számú melléklet I. rész 54. pontjában hivatkozott vámtarifaszámok alá tartozó UHT és ESL tejekre is.**

A 2019. január 1-jétől 5%-os adómérték alá tartozó tejek körét az Áfa tv. 3. számú melléklet I. rész 54. pontja a következők szerint határozza meg:

Tej (kivéve az anyatejet)	vtsz. 0401 10-ből vtsz. 0401 20-ből
---------------------------	--

A vtsz. 0401 10, 0401 20 alá tartozó tej

A tej 5%-os adómérték alá tartozásának egyik feltétele, hogy a konkrét termék – az Áfa tv. 2019. január 1-jétől hatályos 257/I. § a) pontját figyelembe véve – a Kereskedelmi Vámtarifa 2002. július 31. napján hatályos besorolási rendje szerint a vtsz. 0401 10 vagy 0401 20 alá tartozzon.¹

A Kereskedelmi Vámtarifa alkalmazása szempontjából a „tej” megnevezés alatt a teljes tejet vagy a részben vagy teljesen lefőlözött tejet kell érteni. Az alszámos besorolás esetében azt kell figyelembe venni, hogy a tej mennyi tejzsírt tartalmaz. A *0401 10* vtsz. alá tartozik a tej legfeljebb 1% zsírtartalommal. A *0401 20* vtsz. alá tartozik a tej 1%-ot meghaladó, de legfeljebb 6% zsírtartalommal. Ebből következően a 1,5%; 2,8%, illetve 3,5% zsírtartalmú tejek a 0401 20 vtsz. alá tartoznak.

A tej lehet pasztörizálva, csírátlánítva vagy másképpen tartósítva, homogenizálva vagy peptonizálva is; de **nem tartozik ide** az a tej és tejszín, amelyet sűrítettek vagy hozzáadott cukorral vagy más édesítő anyagokkal édesítettek. A természetes tej összetevők más anyagokkal nem helyettesíthetők!

A tej lehet továbbá fagyasztva is, és tartalmazhat a természetes tej-alkotórészek felül még kis mennyiségű stabilizáló anyagokat, amelyek megóvják a termék természetes állagát a szállítás ideje alatt folyékony állapotban (pl. dinátriumfoszfát, trinátriumcitrát és kalciumklorid), továbbá

¹A 2019. július 1-jétől hatályos 257/I. § alapján az Áfa tv-ben hivatkozással meghatározott termékek és szolgáltatások vonatkozásában a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról szóló, 2017. október 12-i (EU) 2017/1925 bizottsági végrehajtási rendelet 2018. január 1-jei állapota szerinti áruazonosító számot (vámtarifaszám) és a TESZOR'15 2018. év január 1. napján érvényes besorolási rendjét kell irányadónak tekinteni. A vámtarifaszám és besorolási rend ezt követő (időközi) változása az adókötelezettséget nem változtatja meg.

Az Áfa tv. ezen 2019. július 1-jétől hatályos módosítása kapcsán a 3. számú melléklet I. rész 54. pontjában hivatkozott vámtarifaszámok és azok tartalma nem változik.

tartalmazhatnak nagyon kis mennyiségű oxidációgátló anyagokat vagy vitaminokat is, amelyek egyébként nem találhatók meg a termékekben. Az említett termékek közül néhány a feldolgozáshoz szükséges kis mennyiségű vegyi anyagot is tartalmazhat (pl. nátriumkarbonát).

A 0401 10 és 0401 20 vtsz. alá tartozik – zsírtartalomtól függően – az olyan mesterséges tej is, amelynek minősége és mennyiségi összetétele ugyanolyan, mint a természetes terméké. Valamennyi emlős teje a 0401 vtsz. alá tartozik.

Az Áfa tv.-ben hivatkozással meghatározott termékekkel kapcsolatban felmerülő árubesorolási kérdésekben a NAV Szakértői Intézete (e-mail: sz@nav.gov.hu) ad tájékoztatást.

Hatálybalépés

Az Áfa tv. 3. számú melléklet I. rész módosított 54. pontjának hatálybalépésével kapcsolatos átmeneti rendelkezést az Áfa tv. 319. §-a tartalmazza. Hivatkozott jogszabályhely alapján a módosított 54. pontot azokban az esetekben kell alkalmazni először, amelyekben a 84. § szerint megállapított időpont 2019. január 1-jére vagy azt követő időpontra esik. Mivel az ESL és UHT tejek kivételével a 3. számú melléklet I. rész 54. pont alá eső tejek 2019. január 1-jét megelőzően is 5%-os adómérték alá tartoztak, ezért az átmeneti szabály az ESL és UHT tej vonatkozásában bír jelentőséggel, amelyek 2018. december 31-ig – az Áfa tv. 3/A. számú melléklet I. rész 1. pontjában foglaltakra is figyelemmel – 18%-os adómérték alá tartoztak.

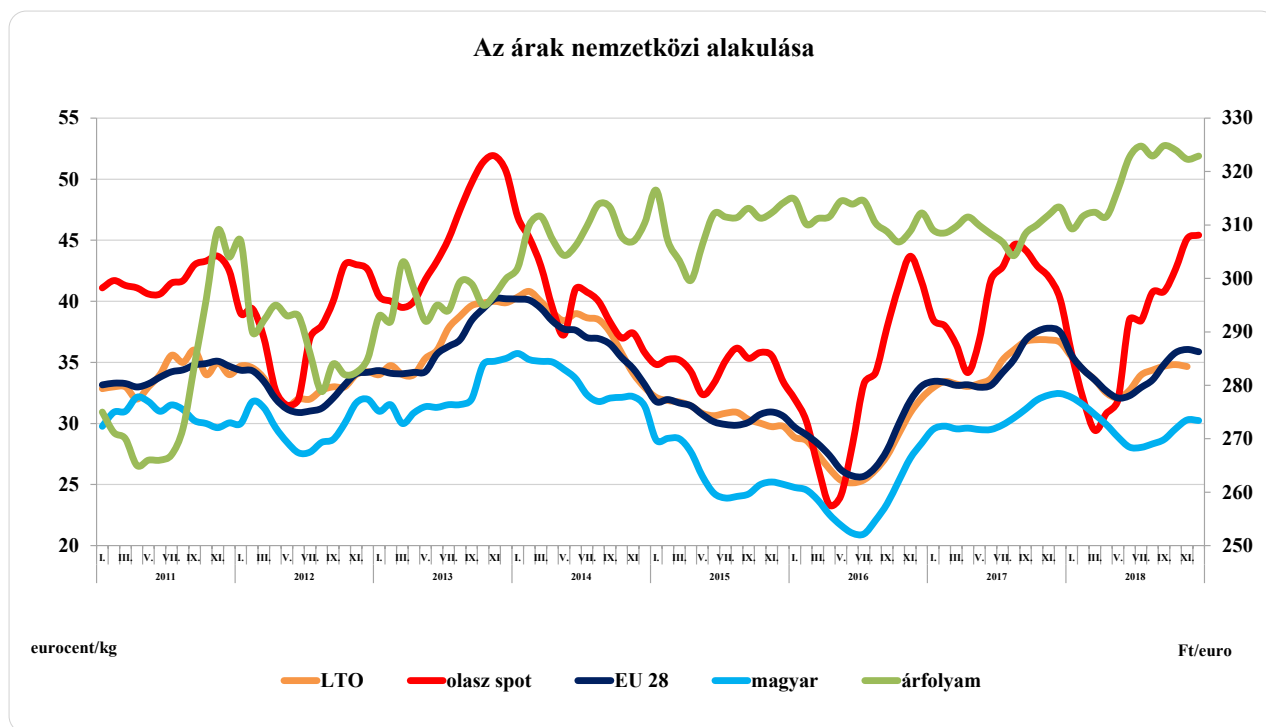
Az Áfa tv. 84. § (1) bekezdésében meghatározott főszabály szerint a fizetendő adó megállapítására a teljesítéskor érvényes adómértéket kell alkalmazni. Így az ESL vagy UHT tej 84. § (1) bekezdés alá tartozó értékesítése esetén akkor alkalmazandó 5%-os adómérték, ha a termékértékesítés (Áfa tv. szerint meghatározott) teljesítési időpontja 2019. január 1-jére vagy azt követő időpontra esik.

A főszabálytól eltérően, az Áfa tv. 84. § (2) bekezdésében meghatározott esetekben a fizetendő adó megállapításakor érvényes adómértéket kell alkalmazni. Az Áfa tv. 84. § (2) bekezdésében megjelölt esetek közül az ESL és UHT tej vonatkozásában termék Közösségen belüli beszerzése, az előleg fizetése és a 64. § (2)-(3) bekezdései szerinti termékimport értelmezhető. Ezért az ESL vagy UHT tej ellenértékébe beszámítható előleg juttatása, illetve az ESL vagy UHT tej Közösségen belüli beszerzése, 64. § (2)-(3) bekezdései szerinti termékimportja esetében akkor alkalmazandó 5%-os adómérték, ha az az időpont, amelyben – az Áfa tv. értelmében – a fizetendő adót meg kell állapítani, 2019. január 1-jére vagy azt követő időpontra esik.

[Pénzügyminisztérium Fogyasztási és Forgalmi Adók Főosztály PM/18989/2018. - NAV KI Ügyfélkapcsolati és Tájékoztatási Főosztály 2396938937/2018. - NAV KI Vám Főosztály 2397164566/2018.]

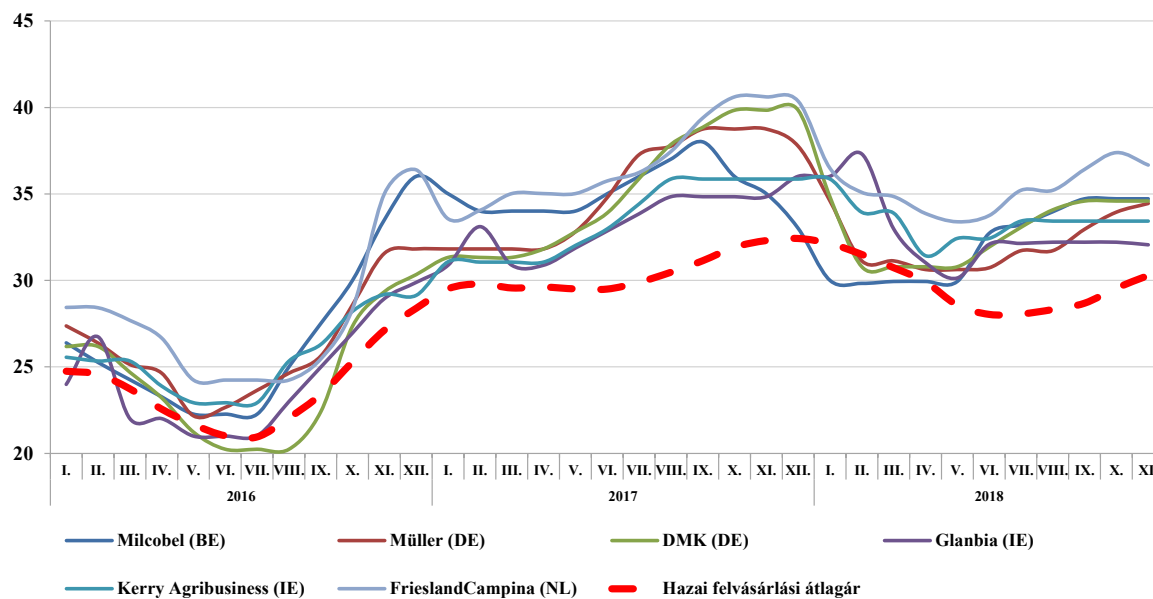
A 2018 júniusában megkezdődött nyerstej ár javulási tendencia valamennyi vizsgált relációban egészen novemberig folyamatos maradt. Az olaszországi spot piaci árak augusztus után októberben és novemberben is nagyobb, 6%-os emelkedést mutattak, míg az uniós átlagárra ugyan kisebb (2-4%) mértékű, de stabil növekedés volt jellemző. November hónapban az emelkedés 1%-ra mérséklődött, a 36,06 eurocent/kg ár 5%-kal marad el az egy évvel korábbi és egyben a tavalyi év legmagasabb árától. Az olaszországi spot ár novemberben már 45 eurocent/kg fölé emelkedett, amelyet decemberben újabb, mérsékelt emelkedés követett. A 45,42 eurocent/kg decemberi spot ár több mint 10%-kal haladja meg az egy évvel korábbi és 2%-kal az elmúlt év legmagasabb (2017. augusztusi) árát. Nem követi ezt a trendet az uniós, az Európai Bizottság által még csak becsült decemberi átlagár, novemberhez képest kis mértékben (-0,5%) ugyan, de csökkenést mutat az előrejelzés. A hazai árak alakulása az uniós trendnek megfelelő, elmaradása az uniós árszinttől jellemzően 15%-os. Az LTO árfigyelésébe bevont nagyobb tejfeldolgozó vállalkozások felvásárlási áraiból számított átlagár dinamikában az EU átlagárát közelíti, árszintje a nyári hónapokban az uniós szint felett alakult, szeptembertől azonban újra elmarad attól.

*Forrás: MNB, LTO, Milk Market Observatory, Camera di Commercio Verona
Az adatok nem azonos beltartalomra vonatkoznak, de a tendenciák összehasonlíthatók.*

Az Európai Unió meghatározó tejfeldolgozóinak felvásárlási árait vizsgálva megállapítható, hogy a nyári hónapok áremelését követően ősszel már jellemzően inkább stagnáltak az árak. Kivételt jelent ez alól a német Müller és a holland FrieslandCampina, ahol szeptember-október hónapokban is 3-4%-kal emelkedtek a felvásárlási árak. A november a Müllernél még mindig enyhe emelkedést hozott, a FrieslandCampina esetében azonban már érezhetően csökkent a tejár. Összességében a 2018. novemberi felvásárlási árak valamennyi tejfeldolgozónál átlagosan 10%-kal alacsonyabbak a 2017. novemberi áraknál, az egyetlen kivétel a belga Milcobel, ahol csupán 1% az elmaradás. Habár a hazai felvásárlási átlagár a nyári hónapok óta folyamatosan emelkedő tendenciát mutat, továbbra is a legalacsonyabb a vizsgált árak között: a novemberi ár 17%-kal marad el a hónapban a legmagasabb árat fizető FrieslandCampina, és 6%-kal a legalacsonyabb árat fizető írországi Glanbia árától.

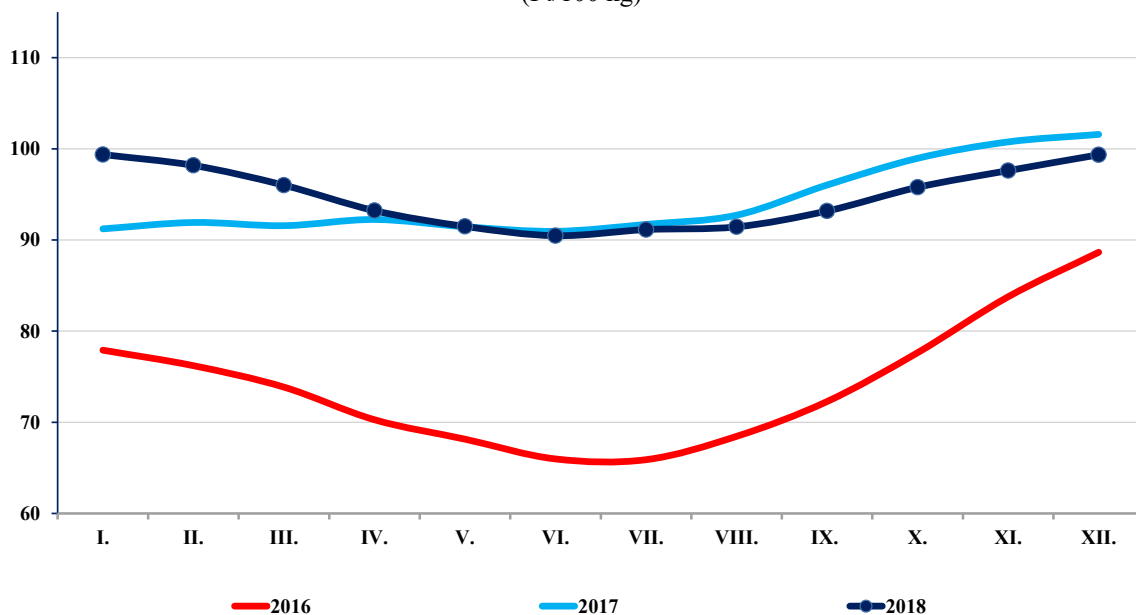
A nyerstej ára az EU meghatározó tejfeldolgozóinál
(Euro/100 kg)

*Forrás: LTO, www.milkprices.nl
Az árak 4,2% zsír- és 3,4% fehérjetartalomra vonatkoznak, ÁFA nélkül*

A nyerstej hazai felvásárlási ára 2018 szeptemberétől elkezdett az addigi mérsékeltebb növekedést meghaladó mértékben javulni. Szeptemberben 2, októberben az eddigi év során a legnagyobb mértékű, csaknem 3%-os volt a növekedés, amelyet novemberben és decemberben is 2-2%-os árfelváltozás követett. Az így elért 99,35 Ft/kg ár már csak 2%-kal marad el az elmúlt évek legmagasabb, 2017. decemberi 101,58 Ft/kg-os áráról, míg az elmúlt évek mélypontjának számító 2016. júliusi árat több mint 50%-kal múlja felül. 2018. éves átlaga a stabil ár alakulásnak köszönhetően 0,5%-kal magasabb 2017. éves átlagánál, a 2013-2017. évek átlagát pedig több mint 5%-kal haladja meg.

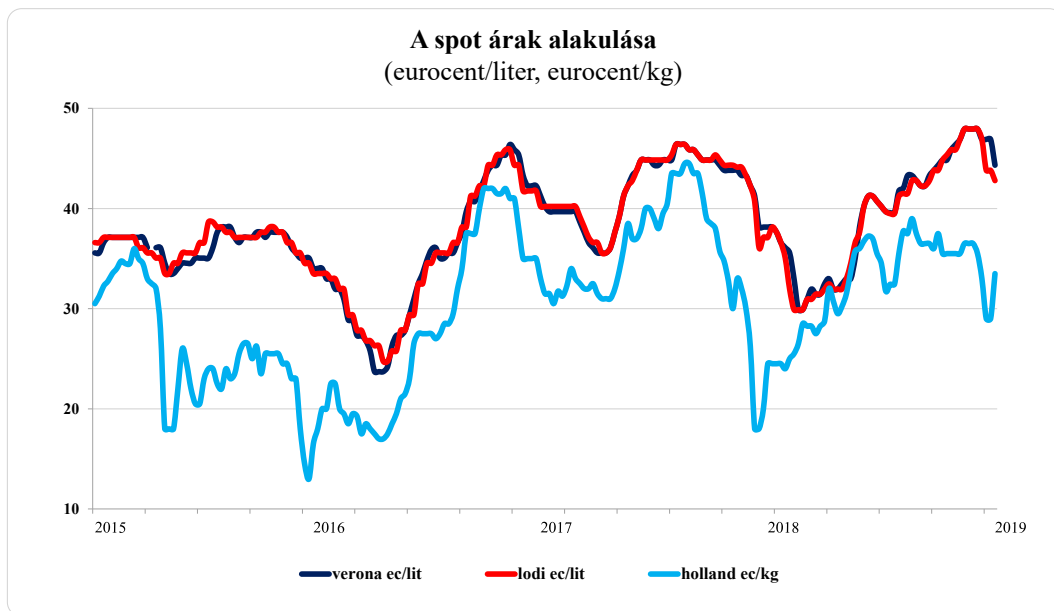
A nyerstej felvásárlási árának alakulása
(Ft/100 kg)

Forrás: AKI

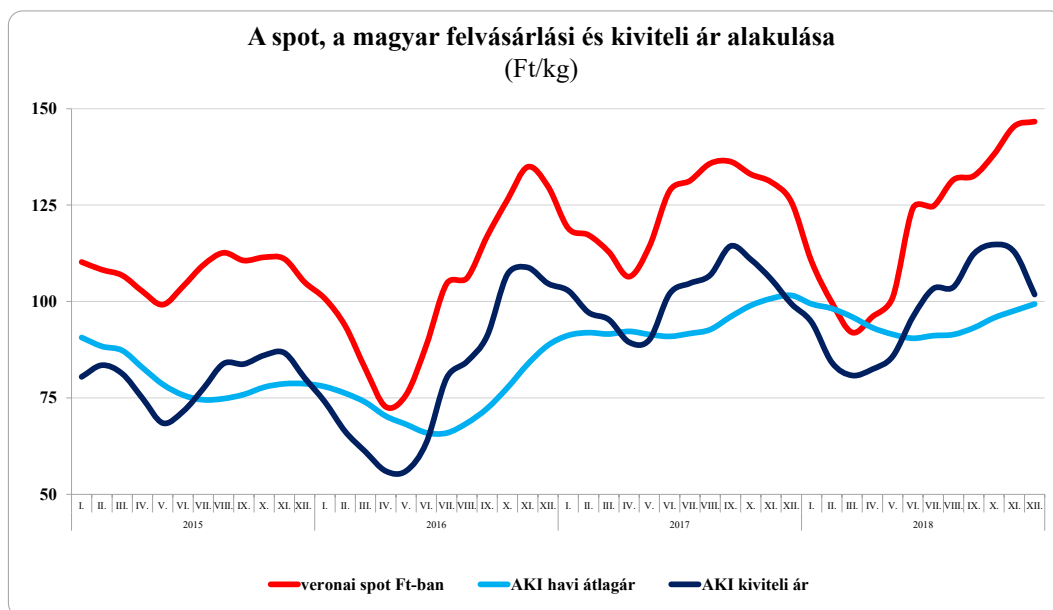

Az olasz spot árak 2018 második félévében jelentősebb visszaesések nélkül egészen november közepéig folyamatosan emelkedtek: a csaknem 48 eurocent/liter ár több mint 170%-kal haladta meg a 2018. év legalacsonyabb (2018. februári) árát, miközben az 2017 augusztusában mért legmagasabb (46,40 eurocent/liter) árnál 3%-kal volt magasabb. Ezt követően az árak mérséklődni kezdtek, december végére 2%-kal, 46,91 eurocent/kg-ra estek vissza az árak. A holland spot árak trendje mindeközben elvált az olaszországitól, az augusztus végén 39 eurocent/kg áron elért csúcs után novemberig viszonylag mérsékelt, ezt követően azonban drasztikus csökkenés tapasztalható. Egy hónap alatt 20%-ot zuhanva, december végén 29 eurocent/kg áron állt meg az áresés, amely a 2017. nyár végi legmagasabb (44,50 eurocent/kg) ártól 35%-kal marad el. A január első hetének árai az olasz spot piacon további csökkenést (-5%) mutatnak, míg a holland spot piacon újra ellentétes trend látszik kirajzolódni, miután az ár egy hét alatt 15%-os emelkedést produkált.

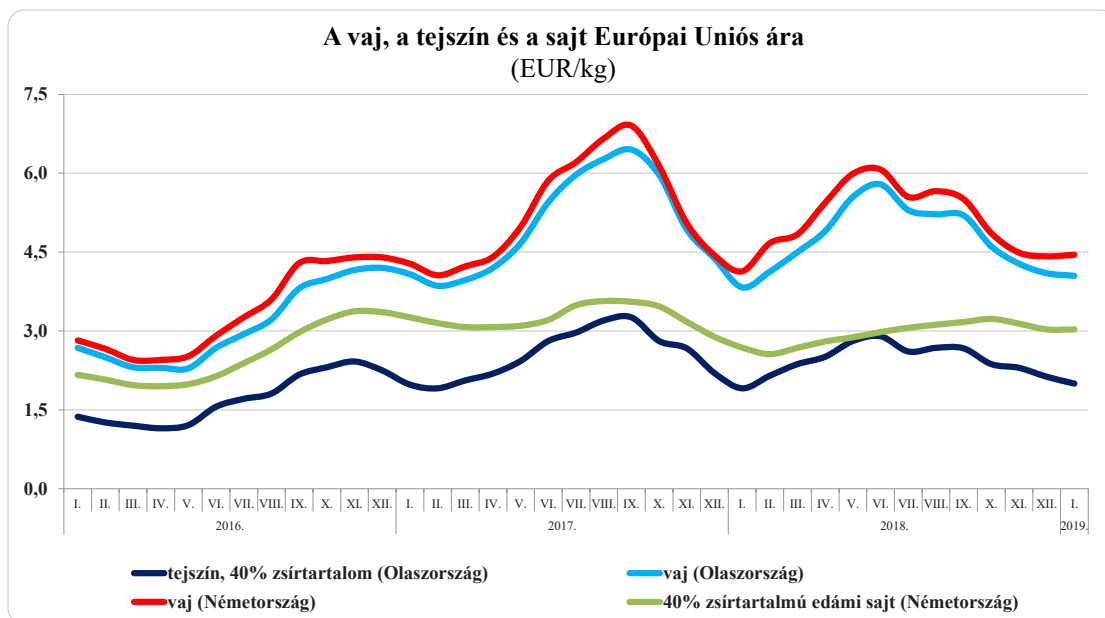
Forrás: CLAL

A piaci trendekre érzékenyebben reagáló hazai kiviteli árak alakulásában egészen 2018 novemberéig a spot árak trendje tükröződött vissza, amikor is azonban a spot árak további határozott javulását már nem követte le a hazai exportár. Miközben a spot ár novemberben 5%-ot emelkedett, a kiviteli ár kis mértékben ugyan (-2%), de érezhetően csökkent. A december már jóval határozottabb, 10%-os csökkenést hozott, a 101,82 Ft/kg-ra süllyedt kiviteli ár ugyan 2,5%-kal magasabb az egy évvel korábnál, a tavalyi év legmagasabb, 2017. szeptemberi árnál viszont jelentősen, 11%-kal alacsonyabb. Az olaszországi spot ár mindeközben egyre magasabb árszinteket ér el, és habár a decemberi javulás mértéke már visszafogottabb, csupán 1%-os, a 45,42 eurocent/kg ár az elmúlt évek vonatkozásában a legmagasabb. A hazai kiviteli árak az olasz spot piaci ártól (forintban mérve) való elmaradása a korábban jellemző 15%-ról – az erős árfolyam ingadozás hatására is – a nyári hónapok óta a 20%-ot is meghaladja, decemberben pedig már a 30%-ot is elérte. Mindeközben a kiviteli ár és a felvásárlási ár közötti különbség az addigi 15-20%-ról decemberre 2%-ra mérséklődött.

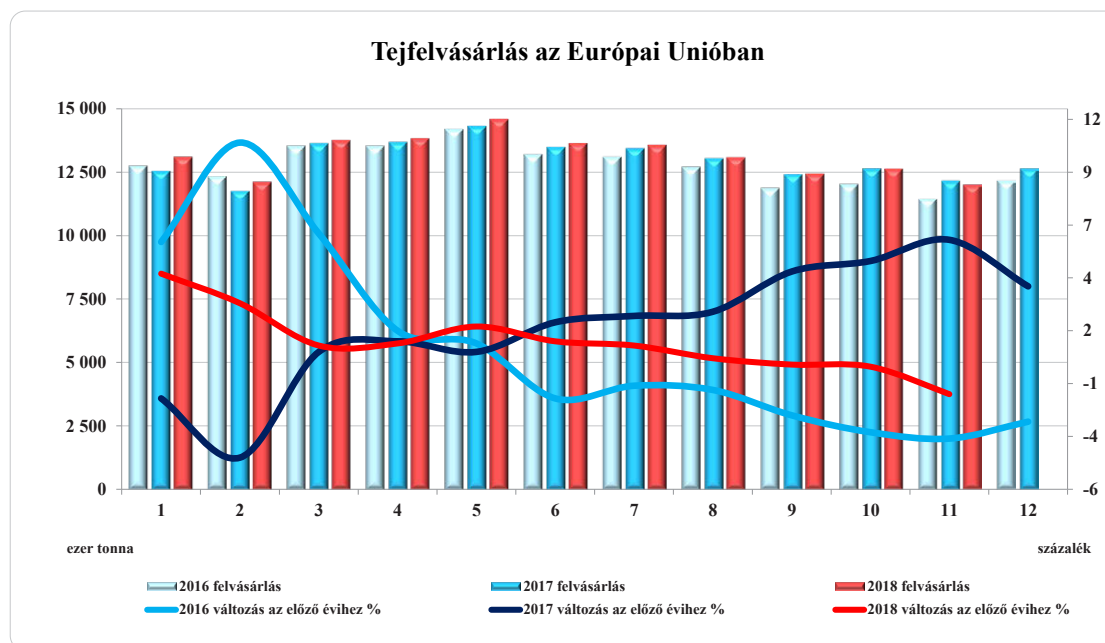
Forrás: AKI, Camera di Commercio Verona

A spot piaci árak mellett az egyes tejtermékek uniós átlagárainak alakulása is hatással van a hazai piaci folyamatokra, árakra. A tejszír alapú termékek (tejszín, vaj) árai jelentős emelkedésen mentek át az év során, júniusban érték el csúcspontjukat, amelyet egy hónap csökkenés után augusztus hónapban egy újabb, de már mérsékeltebb csúcs követett. Az árak azóta ismét csökkennek, októberben 10%-ot is meghaladó volt a mérséklődés. Novemberben a tejszín ára kevésbé, a vaj ára azonban újra jelentősebben csökkent mind a német, mind az olasz piacon. A trendben december sem hozott változást, 2019 januárjában azonban a vaj árának csökkenése megállni látszik a tejszín árának további mérséklődése mellett. Összességében a tejszín ára 12, a vaj ára pedig mindkét piacon 7%-ot javult a 2018. év folyamán. Mindeközben a németországi sajt árak egészen októberig egyenletesen emelkedtek, és habár november és december 3-4%-os csökkenést hozott, 2018 egészét nézve az árjavulás mértéke 13%.

Forrás: CLAL

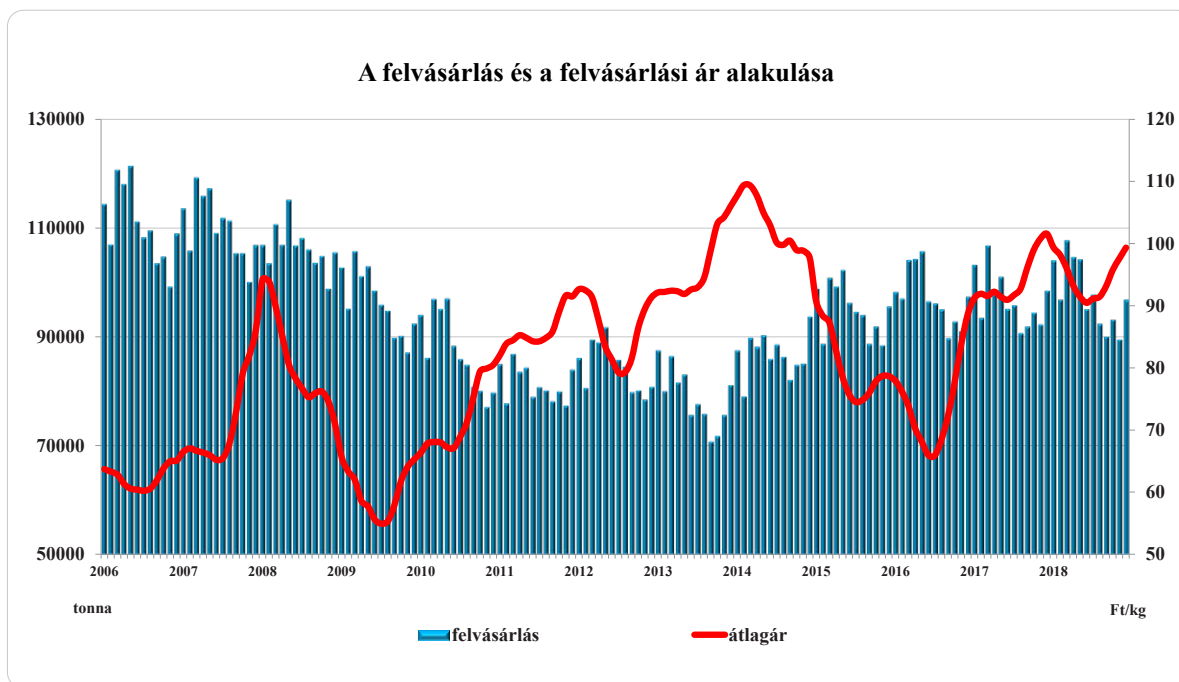
Az Európai Unió tejfelvásárlásának 2017 márciusa óta tartó növekedése 2018 nyarán lelassult. Június és július hónapban az előző évhez mért növekedés ugyan még 1% közeli volt, a nyári, Európa nagy részét érintő extrém csapadékhiányos időjárás következtében azonban augusztusban már csak 0,2%-kal mutattak többet a felvásárlási adatok előző év augusztusához képest. Szeptemberben a termelésnövekedés megállt, a 0,1% csökkenést októberben újabb 0,2%-os csökkenés követett. Novemberben már jóval határozottabb, 1,5%-os volt a termelés csökkenése, miáltal 2018. 1-11. hónapjának felvásárlása összességében már csak 1%-kal magasabb az előző év azonos időszakában felvásárolt mennyiségnél.

Forrás: CLAL

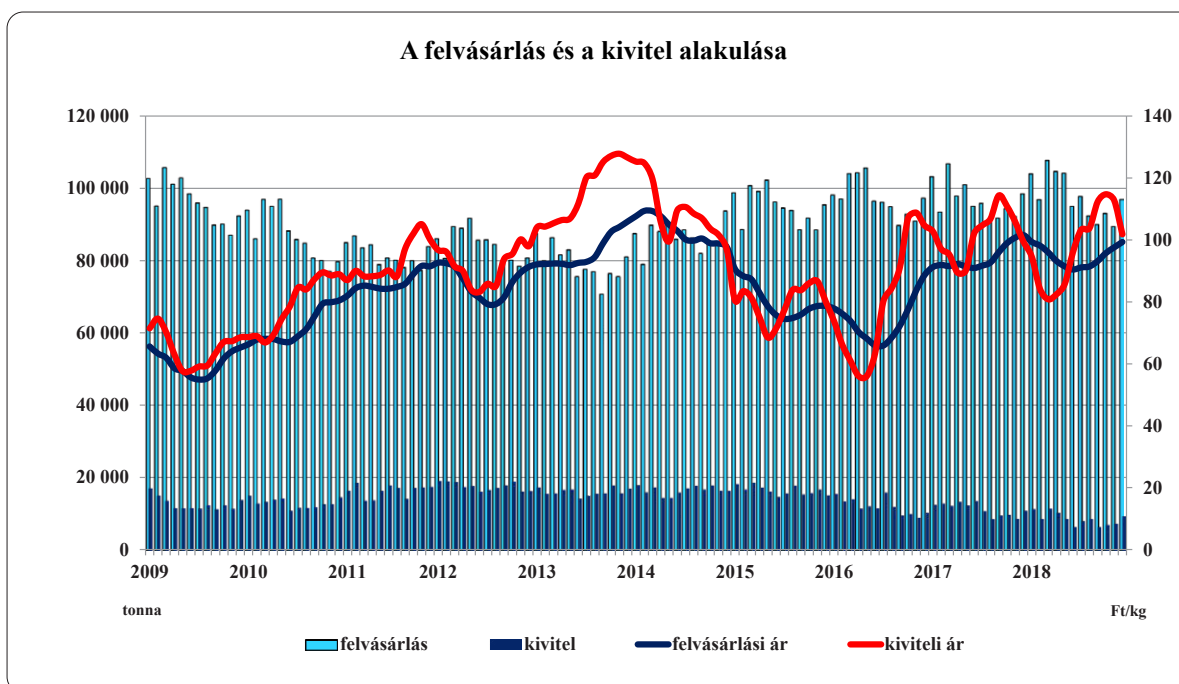

Az AKI adatai alapján Magyarország felvásárlása 2018 augusztusáig folyamatosan az előző évi szint felett alakult, szeptembertől decemberig azonban átlagosan 2%-kal maradt el a havi felvásárlás az előző évhez viszonyítottan. Összességében ugyanakkor a 2018. év teljes felvásárlása csaknem 1%-kal haladja meg a 2017. évben felvásárolt mennyiséget.

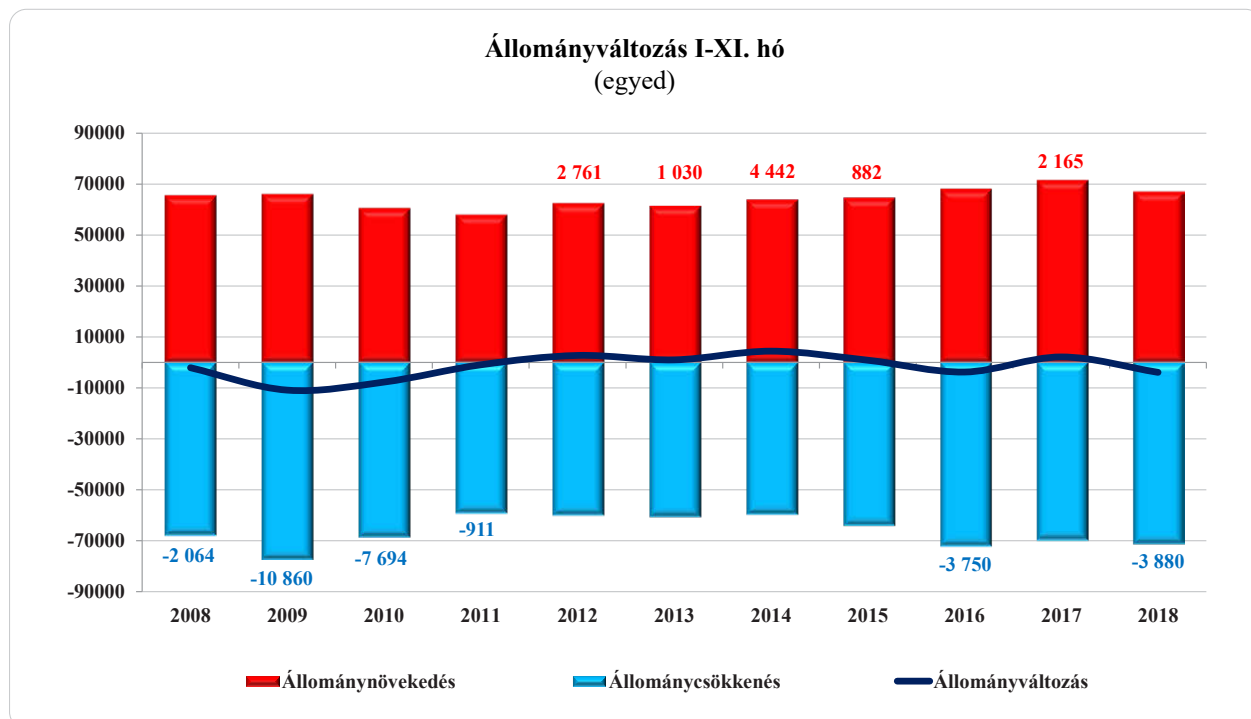
Forrás: AKI

A magyar tejpiac sajátosságaként számon tartott magas (15-20%) nyerstej kiviteli arány 2018. évre 10%-ra mérséklődött, májustól pedig tovább csökkent 7-8%-ra. 2018 második félévében tovább folytatódott az export mennyiségének csökkenése, és mivel a negyedik negyedév a felvásárlás tekintetében is csökkenést hozott, a kiviteli arány decemberre 10%-ra emelkedett vissza, a teljes év tekintetében pedig 9%-on állt meg. A 2018. évben exportra került mennyiség összességében jelentősen kevesebb az előző év mennyiségénél, az elmaradás csaknem 25%-os, míg a felvásárolt mennyiségnél enyhe, 1%-os a növekedés 2018/2017 viszonylatában.

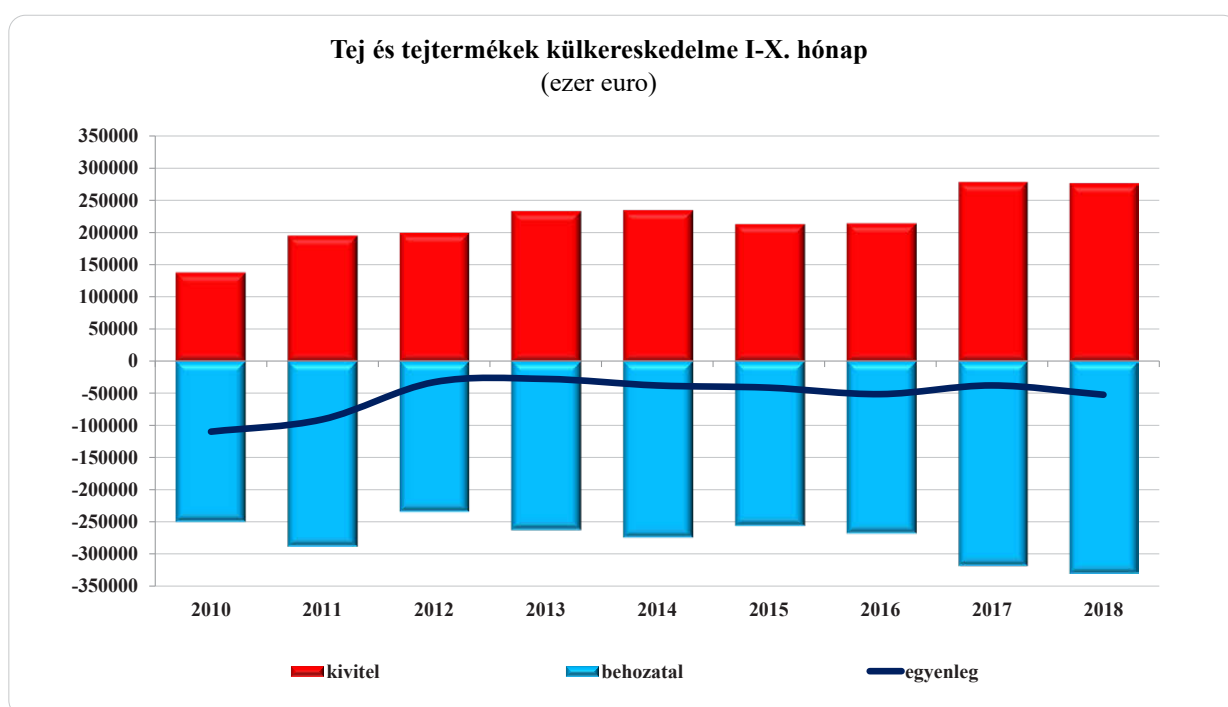
Forrás: AKI

Miután a tehénállomány 2017-ről 2018. évre újra normalizálódott, sőt emelkedett (+1,5%) is, 2018. évben az 1-11. hónap adatait összegezve, határozott, 2%-ot meghaladó visszaesés tapasztalható. Mindez az üszővásárlások jelentős csökkenésének (-72%) és a tehénkivonások növekedésének (+2%) köszönhető, amelyet az üszőbeállítások növekedése sem tudott kompenzálni. A tehénkivonások csaknem 75%-a vágásra értékesítés, amely rekordarányának számít.

Forrás: ÁT Kft.

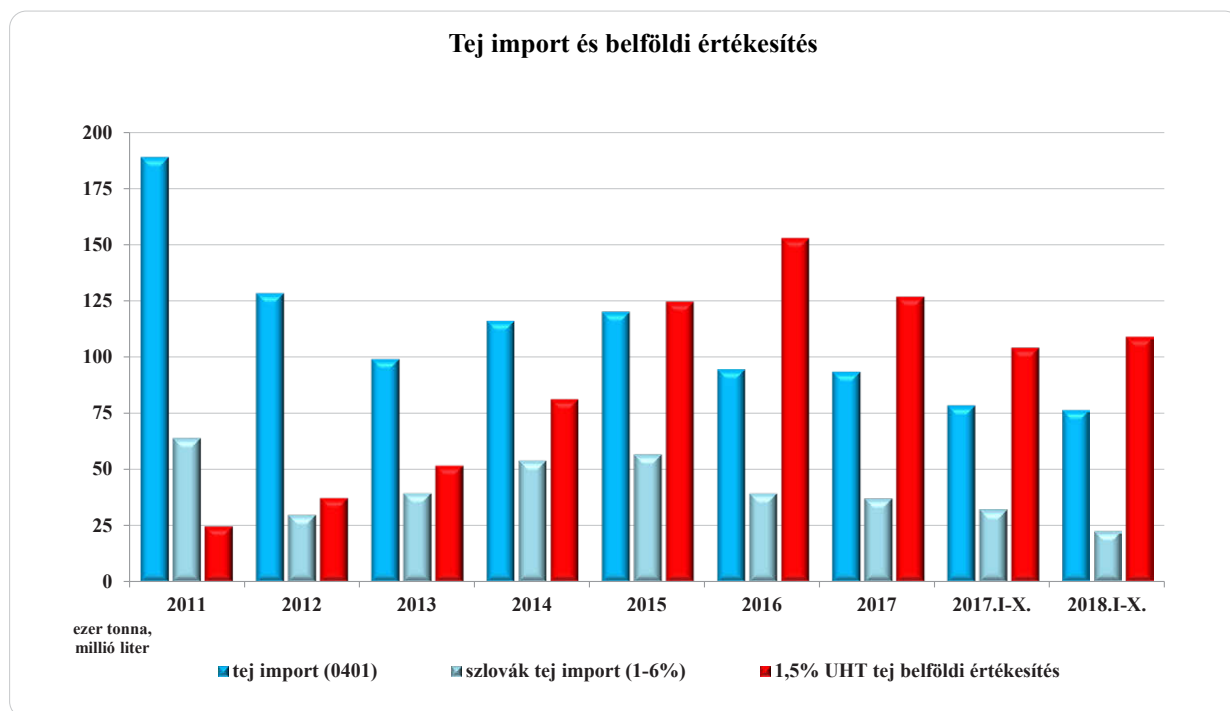
A tej és tejtermékek külkereskedelmében 2018 első 10 hónapjában az export vonatkozásában csökkenés (-1%), míg az import tekintetében növekedés (+4%) következett be értékben kifejezve 2017 hasonló időszákhhoz mérten. A januári-októberi adatokat vizsgálva a 2018. évi import értéke az elmúlt évek vonatkozásában a legmagasabb, és az export is alig marad el az eddigi legmagasabb 2017. évi adattól. Az export és az import egymáshoz viszonyított aránya ugyanakkor jelentős mértékben romlott, csaknem 20%-kal magasabb értékben importáltunk tejterméket, mint amennyi exportra került.

Forrás: KSH

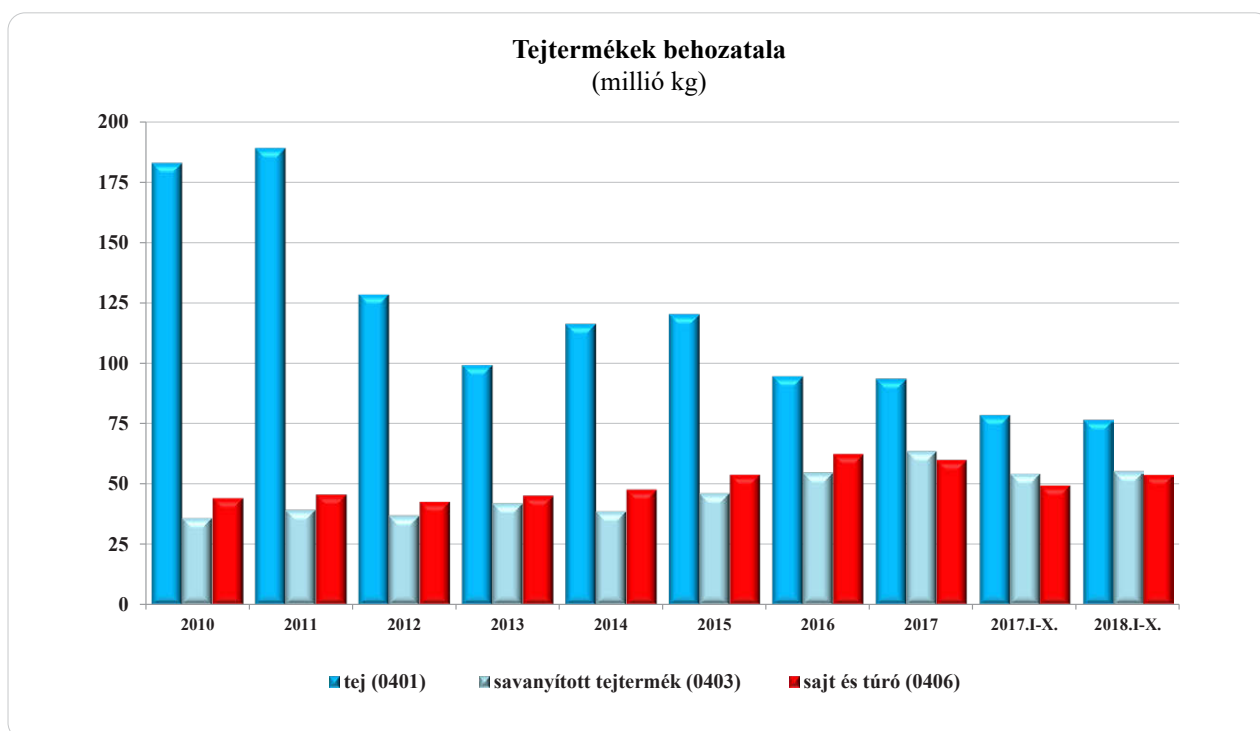

A hazai folyadéktej fogyasztás szempontjából nagy arányt képviselő 1,5% zsírtartalmú UHT tej belföldi értékesítésében 2017. évben tapasztalt erős (mintegy 20%-os) visszaesés 2018. évben megállt. Az első tíz hónap adatai szerint a hazai feldolgozók által értékesített mennyiség az előző évhez képest növekedett, mértéke már számottevő, 5%. Mindemellett az import mennyisége 3%-kal csökkent, és azon belül is jelentősen változott a hazai fogyasztói tej piacon leginkább jellemző szlovák tej importja: előző év azonos időszakához mérten 30%-kal kevesebb tej érkezett hazánkba 2018 első tíz hónapja alatt.

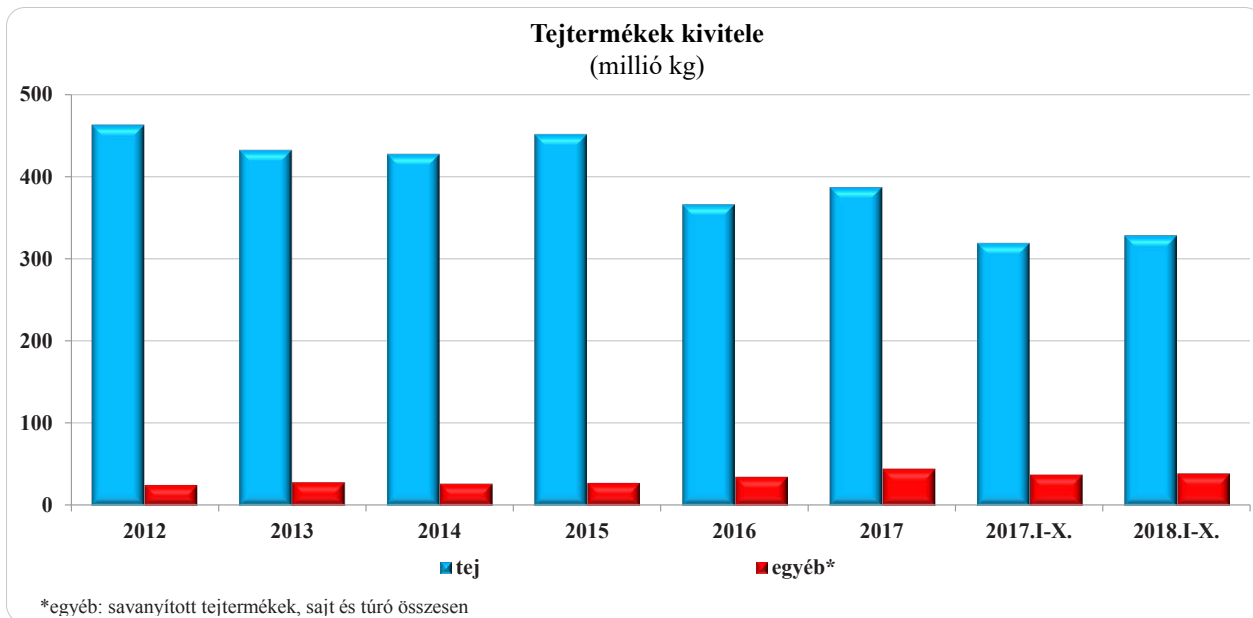
Forrás: KSH, AKI

A főbb tejtermékek behozatalában továbbra is a fogyasztói tej áll az első helyen, azt követi a savanyított termékek, illetve a sajt és túró importja. Miközben a tej importja csökkent, a sajt és túró esetében nagyobb mértékben megnövekedett az import mennyisége: az év első tíz hónapjában csaknem 10%-kal több terméket importáltunk, mint 2017. évben. A savanyított tejtermékeket jellemző növekedés 2018. évben is folytatódik, mértéke azonban visszafogottabb, az egy évvel korábbi mennyiségnél 2%-kal magasabb mennyiség érkezett hazánkba a vizsgált időszakban.

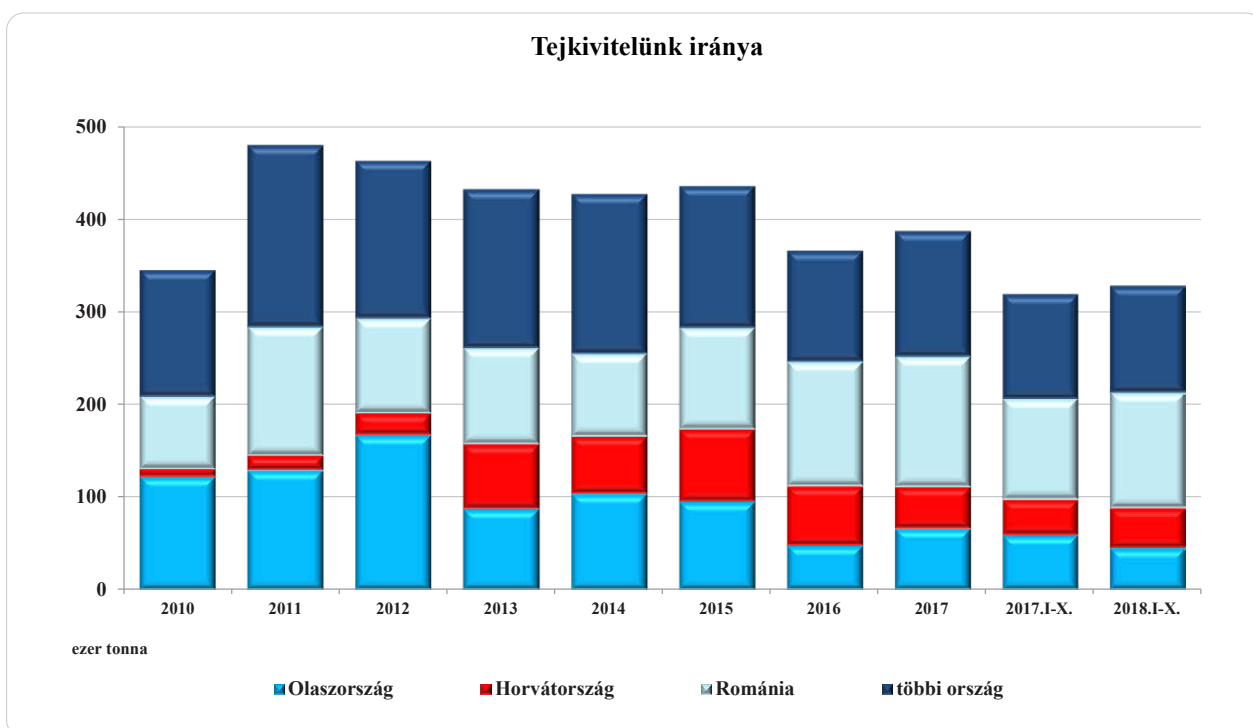
Forrás: KSH

Az export struktúrában 2017. évben bekövetkezett pozitív irányú változás 2018. évben kissé megtorpant. A továbbra is az exportunk jelentős részét kitevő fogyasztói folyadéktej kivitele ismét előtérbe került, 2017 első tíz hónapjához képest 3%-kal több tejet exportáltunk. Mindeközben a sajt exportja az év eleji enyhe növekedést követően visszaesett és az 1-10 hónap vonatkozásában már az előző évvel szinte megegyezik a kivitt mennyiség. Ezt kompenzálja ugyanakkor valamely mértékben a savanyított tejtermékeknel tapasztalt jelentős növekedés: 2018 első tíz hónapja alatt közel 10%-kal emelkedett a kivitel. Ezzel e két termékkategória összes exportja 3%-kal haladja meg az előző év azonos időszakának exportját.

Forrás: KSH

A 2018. év első tíz hónapjának tejexportja 3%-kal magasabb az előző év azonos időszakánál. A főbb célországok felé irányuló kivitelben bizonyos átrendeződés történt, Olaszország felé csaknem 25%-kal esett vissza az export, míg Románia felé 15%-kal növekedett a kivitel. Ugyancsak erős maradt a Horvátország felé irányuló export is, előző évhez viszonyítva 13%-os a növekedés. A romániai kivitel részaránya az összes exportból még mindig a legnagyobb, csaknem 40%, míg az olasz és a horvát export aránya közel azonos: 14, illetve 13%.

Forrás: KSH

MMO ÜLÉS

Az Európai Bizottság által a piaci ingadozásokkal való küzdelem, a piaci jelzésekre való minél gyorsabb reagálás érdekében 2014. évben létrehozott Milk Market Observatory (MMO) negyedéves gyakorisággal tartja meg azon üléseit, ahol szakértők által részletesen bemutatásra kerülnek az aktuális EU-szintű piaci folyamatok és az azokból levonható következtetések, várható ágazati piaci alakulások.

A 2018. decemberi ülésen a rendszeres résztvevő COPA-COGECA delegáció tagjaként a Tej Termékta-
nács ügyvezető igazgatója is részt vett.

A bemutatott adatok, információk alapján megállapításra került, hogy 2018. január-októberében az EU tejfelvásárlása növekedett (+1,2%), míg az uniós nyers-tej zsír- és fehérjetartalma a megelőző 5-6 hónapban csökkent. A 2019. tavaszi takarmány piaci helyzet kapcsán még sok nyitott kérdés van, a magasan maradó tejárak mellett ugyanakkor a tejtermelők várhatóan meg tudják venni a drágább takarmányt is. Mindazonáltal az Unió 2019. évi termelésnövekedését csak 1%-ra becsülik.

A sovány tejpor termelése 1,5%-kal alacsonyabb az előző évi szintnél, a vaj (+1,6%) és a sajt (+0,4%) termelése viszont nőtt. Az uniós – intervención kívüli – sovány tejpor mérleg (= termelés + import - fogyasztás - export) normál szintet mutat ($\approx +100\ 000$ t). A vaj készletek magasabbak a nyári – magas hőmérséklet és árak miatti – fogyasztás csökkenésnek köszönhetően, de a helyzet normálisnak tekinthető. A sajtkészletek tavasz óta növekednek.

Az EU átlagos tejára 5. hónapja emelkedik, elérve a 35,8 ec/kg-ot. Ez 3,7%-kal magasabb, mint az előző 5 év átlaga, és emellett a következő hónapokra is stabil tejár várható. A fehérje alapú tejtermékek árai jelentősen (15-30%), míg a zsíralapú termékárak alacsonyabb mértékben (2%) javultak. A sajt árában (az emmentali kivételével) kismértékű csökkenés tapasztalható.

A tejjvás csökkenése már EU-szerte mérhető, a vaj esetében a magas ár miatt csökken a fogyasztás. A sajt az a termék 2018-ban, melynek kiskereskedelmi piaca a legegészségesebbnek minősíthető.

A globális tejtermelés továbbra is bővül, de a növekedés még fenntartható. A világ tejtermelése 2018 első három-negyed évében 1,3%-kal nőtt, ennek a növekedésnek a

felét az EU adja. A legnagyobb növekedési rátákat Dél-Amerikában mérik, és Új-Zéland termelése is jelentősen növekszik, itt azonban a tejárak csökkenése várható. A termékek iránti kereslet továbbra is erős, vannak azonban kockázatok: Trump-féle kereskedelmi háborúk, Brexit alakulása, olajárak, Közel-Keleten és Észak-Afrikában (MENA-országok) történő politikai és szabályozási változások.

Az EU Bizottság az ülésen bemutatta a legújabb közép-távú előrejelzését is, amely az Unió tejtermelés növekedését jelzi 2030-ra, 16 millió tonna növekménnyel. A tejfogyasztás csökkenése lelassulhat, a sajt iránti kereslet magas marad. Az EU vezető szerepet tölt majd be a globális piacon, ahol az afrikai és ázsiai kereslet folyamatosan bővül 2030-ig (nő a lakosság és nő a vásárlóerő). 2030-ra az EU és Új-Zéland kb. 30-30%-ot, míg az USA 15%-ot hasít ki a külkereskedelemből. A magasabb hozzáadott, a megkülönböztethető, organikus, legeltetett tehén tejéből készült, GMO mentes, helyi elállítású termékek (kül)kereskedelme fog nőni. Az ágazatot ugyanakkor egyre jobban korlátozzák majd a környezetvédelmi, fenntarthatósági és társadalmi elvárások. A növényi italok már mérhető piaci részt vettek el a tejtől, de ez az EU szintjén még alacsony, 4%-os, amely azonban 2030-ra 7%-ra nőhet. A margarin csökkenő fogyasztása továbbra is megelőzi a vajét, amely az olíva olaj szintjén áll jelenleg.

A piaci helyzet viszonylag kiegyensúlyozott. A zsír és a fehérje árak közelednek egymáshoz.

EU TEJPIACI HELYZET

Az Európai Tejpiaci Megfigyelőközpont (MMO) legfrissebb felvásárlási adatai alapján az EU nyerstej szállítása 2018. január és október között továbbra is az előző évi szint feletti. Habár a növekedés mértéke hónapról-hónapra egyre kisebb, az első tíz hónap felvásárlása összességében még mindig 1,2%-kal haladja meg 2017 azonos időszakának felvásárlását. Az utolsó 12 hónapos időszak (2017. november – 2018. október) adatait vizsgálva az EU-28 felvásárlása továbbra is jelentősebben, 1,8%-kal magasabb az azt megelőző 12 hónaphoz képest.

Magyarország felvásárlása mind 2018 első tíz hónapja, mind az elmúlt 12 hónap tekintetében követi az uniós trendet, habár a növekedés mértéke mérsékeltebb. A 2018. január és október közötti időszak felvásárlása 0,5%-kal magasabb az előző évinél, és az elmúlt 12 hónap felvásárlása is hasonló

mértékben, 0,6%-kal haladja meg az azt megelőző 12 hónap adatait, köszönhetően a tavaszi-nyári hónapokban tapasztalt termelésnövekedésnek.

2018 első tíz hónapjában a porított termékek kivételével Uniós szinten valamennyi főbb tejtermék előállítására kis mértékben ugyan, de növekedett: sajtból 0,4, kezelt tejből 0,6, vajból pedig 1,2%-kal nagyobb mennyiség került előállításra az előző év azonos időszakához képest. Csökkent ugyanakkor a sovány tejpor (-1,1%) és a teljes tejpor (-3,1%) előállítása. A 2017. november – 2018. október közötti időszak adataiban hasonló trend figyelhető meg, a sajt (+0,9%) és a vaj (+1,9%) mellett enyhe növekedés jellemzi a kezelt tej (+0,2%) előállítását is. A korábbi hónapok magasabb sovány tejpor előállításának köszönhetően a 12 hónapos szinten a sovány tejpor termelés is növekedést (+3,2%) mutat, a teljes tejpor mennyisége azonban ebben az összehasonlításban is csökkent (-1,3%).

Az EU nyerstej átlagára 2018 júniusától folyamatosan emelkedik, a havi növekedés jellemzően 2-4%-os volt egészen novemberig, amikor is az árjavulás 0,7%-ra mérséklődött. A novemberi 36,06 EUR/100kg átlagár már csak 5%-kal marad el az egy évvel korábbi árszinttől, az Európai Bizottság decemberre becsült átlagára (35,87 EUR/100 kg) azonban már egy enyhe csökkenést vetít előre.

A magyarországi (euróban mért) átlagár az uniós átlagtól elmaradva csak augusztusban kezdett emelkedni, az árjavulás azóta kis mértékű ugyan, de folyamatos. A 2018. novemberi 30,29 EUR/100 kg ár 6%-kal marad el a 2017. novemberi ártól, amelylyel Magyarország a 28 tagállam között felállított sorrendben ismét hátrébb csúszott, és a 27. helyet foglalja el. A decemberi árra vonatkozó becslések alapján a sorrendben sincs változás.

Az olasz spot ár 2018 szeptemberében újra határozottabban kezdett el emelkedni, novemberre elérte ez évi csúcsát 46 EUR/100kg felett, amely az elmúlt öt év legmagasabb ára is. December vége csökkenést hozott, a 2019. január eleji 42,30 EUR/100kg ár a 2018. őszi árszintet mutatja. A holland spot ár alakulása jóval kiegyensúlyozatlanabb, az áresés mértéke is sokkal drasztikusabb: a novemberi 36 EUR/100kg-ot meghaladó árról decemberre 29 EUR/100kg közelébe süllyedt az ár. Ezt követően 2019 januárja újra jelentősebb emelkedést hozott, a 35 EUR/100kg ár 40%-kal magasabb az egy évvel korábbi árnál, de több mint 10%-kal marad el 2018 legmagasabb áráról, valamint az elmúlt évek legmagasabb (2017 augusztusi) áránál is 20%-kal alacsonyabb.

A főbb tejtermékek közül a vaj ára az év első felének emelkedését követően a nyári hónapokban folyamatosan csökkent, amelyet az őszi hónapoktól még nagyobb mértékű csökkenés követett. Ezzel a 2019. január eleji ár csupán 2%-kal magasabb az egy évvel korábbi árnál. A sajt árakra inkább a stagnálás, illetve a mérsékelt emelkedés a jellemző, 2019 januárjában a cheddar és az emmentáli ára alacsonyabb (-2, illetve -5%), míg a gouda és az edami ára meghaladja (+2, illetve +7%) az egy évvel korábbi árat. A sovány tejpor ára 2018 július végén emelkedni kezdett, 2018 decemberében – 2017 szeptembere óta először – újra elérte az intervenciósi árat. A 2019. január eleji ár jelentősen, 26%-kal magasabb az egy évvel korábbi árnál.

(2019. január 15-i árak – sovány tejpor: 179 EUR/100 kg, vaj: 449 EUR/100 kg, teljes tejpor: 275 EUR/100 kg, cheddar: 305 EUR/100 kg, edami: 309 EUR/100 kg, gouda: 313 EUR/100 kg, emmentáli: 443 EUR/100 kg, savópor: 87 EUR/100 kg)

Külkereskedelem

A 2018. január-novemberi export adatokat vizsgálva megállapítható, hogy a főbb tejtermékek közül csökkent az export az előző évhez képest a vajnál (-6%) és a teljes tejpornál (-14%), miközben a sovány tejpore 6, a sajté 1%-kal emelkedett. Növekedett a vaj importja (+7%), míg a sajt esetében az előző évvel megegyező mértékű az import. Az EU vaj exportjának fő célországa továbbra is az USA, de növekedett az export Szaúd-Arábia és Szingapúr felé a kínai export stagnálása mellett. A sajt export főbb célpiaca az USA és Japán maradt, habár az USA irányába kissé visszaesett, míg Japán felé jelentősebben (+13%) növekedett a kivitel. A sovány tejpor esetében Algéria, Kína és Egyiptom áll az első három helyen.

Világpiac

A 2019. januári világpiaci árak alapján a sajt és a vaj esetében az EU, míg a sovány tejpornál Óceánia árai a legmagasabbak. A rendelkezésre álló (2018 szeptemberi) adatok szerint az USA-ban 2018 első hét hónapjában a sovány tejpor kivételével (-2%) valamennyi főbb tejtermék termelése emelkedett az előző évhez viszonyítottan: a sajtánál 2, a vajnál 3,5%-ot meghaladó a növekedés. Ausztráliában a kvótaév (2017. július – 2018. június) vonatkozásában a sajt (+9%), a teljes tejpor (+30%) esetében nőtt, míg a sovány tejpornál (-14%) és a vajnál (-8%) csökkent a termelés az előző időszakhoz képest. A 2018. évre becsült adatok a főbb tejtermékek előállításában mind az USA, mind Óceánia esetében mérsékelt (1-2%) növekedést mutatnak.

Ausztrália kvótaévben mért tejtermelése 3%-kal növekedett, a 2018 július-október termelése azonban 4%-kal kevesebb az egy évvel korábinál. Új-Zélandon gyakorlatilag az előző évvel megegyezően alakult a kvótaév termelése, június és október között azonban jelentősen, csaknem 6%-kal emelkedett a tejtermelés előző év azonos időszakához képest. Az USA 2018 első tíz hónapját vizsgálva a termelésnövekedés mértéke 1,1%-os az előző évhez képest. Az átlagár az USA-ban 2018 második felében újra csökkenni kezdett és év végére 10%-kal az EU átlagár alá, 32,2 EUR/100kg-ra süllyedt. Az ár Új-Zélandon 2017/2018 fordulóján mérsékelt emelkedéssel a 30-31 EUR/100 kg szinten stabilizálódott, majd nyár végével csökkenés vette kezdetét. A 2018. decemberi 29,20 EUR/100 kg ár 20%-kal marad el az EU átlagárától.

(Az elemzés a Milk Market Observatory – Európai Tejpiaci Megfigyelőközpont – legfrissebb adatai alapján készült – http://ec.europa.eu/agriculture/market-observatory/milk/index_en.htm)

SOVÁNY TEJPOR INTERVENCIÓ

A 2015. évi tejpiaci válságot követő igen érzékeny piaci helyzetben a feleslegek kezelése érdekében alkalmazott sovány tejpor intervenció 2017. év végére ugyan az árak stabilizálásához vezetett, de a felhalmozódott sovány tejpor készlet újabb kockázati tényezőként jelent meg a piaci egyensúly fenntartásában.

Az EU teljes éves sovány tejpor előállításának egynegyedét kitevő mennyiség, 380.000 tonna sovány tejpor készlet halmozódott fel az intervenciós raktárakban, egyre nagyobb nyomás alá helyezve a piacot. A készletek az intervenciós ár alatt kerültek kiértékesítésre, ahogy a sovány tejpor kereskedelmi ára is jóval az intervenciós ár alatt alakult, és mindez már a termelői árakra is negatív hatással kezdett lenni.

A készletek kiürítése érdekében az EU első lépésként a sovány tejpor rögzített áron történő felvásárlásának 2018. évi felfüggesztéséről döntött, amelyet később 2019. évre is kiterjesztettek. Mindeközben a betárolt készletek kiértékesítésére vonatkozó pályázatok gyakoriságát is megnövelték, valamint az értékesítésre kerülendő készletek betárolási dátuma tekintetében is történtek módosítások. Az Európai Bizottság 2018 novemberében a pályázatos úton értékesített sovány tejpor tárolásának kezdőidőpontját 2018. január 1-jére módosította, miáltal a teljes intervenciós sovány tejpor készlet pályázhatóvá vált.

Mindezek következtében 2018 végére a sovány tejpor készlet 100.000 tonnára csökkent és számos tagállam

készletei ki is ürültek. A 2019. év első tenderén 80.000 tonnát is meghaladó rekord mennyiség került értékesítésre, amelyet a januári második tenderen újabb 18.000 tonna tejpor értékesítése követett. Ezzel a 2017. évi csaknem 380.000 tonnányi készletből 2019. január végére mindösszesen 3.500 tonna sovány tejpor maradt. Mindeközben a sovány tejpor piaci ára (184 EUR/100kg) csaknem másfél év után újra meghaladta az intervenciós árat. A januári pályázatokon elfogadott 155,40, illetve 158,50 EUR/100kg minimum értékesítési ár is a piaci egyensúly helyreállítását jelzi.

TISZTESSÉGTLEN KERESKEDELMI GYAKORLATOK

2018 decemberében megállapodás született az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között az élelmiszer-ellátási láncban alkalmazott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok elleni fellépésről. A megállapodás az élelmiszer-ellátási láncban részt vevő minden olyan vállalkozásra alkalmazandó lesz, amelynek árbevétele eléri a 350 millió EUR-t, míg az e küszöbérték alatti vállalkozások differenciált szintű védelemben fognak részesülni. A tagállamok nemzeti jogszabályaikban 350 millió eurós árbevétel feletti küszöbértéket is bevezethetnek, vagy – amennyiben úgy kívánják – további intézkedéseket is hozhatnak.

Az új uniós jogszabály hatálya kiterjed majd az élelmiszer-ellátási lánc keretében értékesített mezőgazdasági és élelmiszeripari termékekre, és első ízben tilt meg olyan tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat, amelyeket az egyik kereskedelmi partner egyoldalúan alkalmaz egy másik kereskedelmi partnerrel szemben. Az új keret felhatalmazza a tagállamokat az új szabályok érvényesítésére, megállapított jogsértések esetén pedig szankciók kiszabására.

A betiltandó tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok a következők:

- a romlandó élelmiszeripari termékek késedelmes kifizetése;
- a megrendelésektől való utolsó pillanatban történő elállás;
- a szerződések egyoldalú vagy visszaható hatályú megváltoztatása;
- a beszállító kényszerítése a hulladéknak minősülő termékek kifizetésére;
- az írásbeli szerződés megkötésének elutasítása.

Az alábbi gyakorlatok alkalmazását csak akkor teszi az irányelv lehetővé, ha azokról a felek előzetesen világosan és egyértelműen megállapodtak:

- a vevő visszaküldi az eladatlan élelmiszereket a beszállítónak;

- a vevő díjat fizettet a beszállítóval az élelmiszerekre vonatkozó beszállítási megállapodás biztosításáért vagy fenntartásáért;
- a beszállítónak fizetnie kell a vevő által folytatott promóciós, reklám- vagy értékesítési kampányért.

A megállapodást követően a szöveg formális jóváhagyása érdekében szavazásra kerül sor az Európai Parlamentben és a Tanácsban. Miután az intézmények teljes egészében elfogadták az új jogalkotási szöveget, a tagállamoknak át kell ültetniük azt nemzeti jogukba.

(Forrás: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6790_hu.htm)

AZ EURÓPAI UNIÓ EXPORT KILÁTÁSAI 2018-2030 KÖZÖTT

A globális népességnövekedés és a javuló jövedelmi viszonyok hatására növekvő fogyasztói bázis a tejtermékek iránti kereslet növekedését feltételezi, a tejtermékek globális kereskedelme mindazonáltal az elmúlt évtizedtől eltérően várhatóan lassabb ütemben fog növekedni. 2030-ra az EU a globális kereslet 35%-át lesz képes kiszolgálni és ezzel Új-Zéland mellett a második domináns piaci szereplővé válhat. A kereslet minél inkább a magasabb hozzáadott értékű termékek, mint például az organikus termékek vagy az egyes eredetvédett termékek felé irányul.

A sajt, vaj, sovány és zsíros tejpor valamint savópor uniós exportjának 330.000 tonnányi növekedése várható tejegyenértékben, éves szinten. Az EU belső piaca tekintetében pedig mintegy 900.000 tonna termelésnövekedés szükségeltetik a hagyományos tejtermékek, elsősorban a sajt iránti növekvő igény kielégítéséhez. Mindeközben az EU fogyasztói folyadék tej fogyasztása tovább csökken.

Az uniós tejtermelés mérsékelt, éves szinten 0,8%-os növekedése várható 2018 és 2030 között: a 2018. évre becsült 167 millió tonnáról 2030-ra 182 millió tonnára emelkedik az uniós szinten megtermelt tej mennyisége. Ugyancsak növekedik a tejhozam, és habár a szigorodó környezetvédelmi előírások következtében a korábbi évtizedekhez képest kisebb mértékben fog növekedni, 2030-ra a 2017. évi szintet 17%-kal fogja meghaladni (8.240 kg/tehén).

A környezetvédelmi és klimatikus, valamint egészségügyi (laktózintolerancia) szempontok előtérbe kerülésével egyre erősödnek a tejtermék fogyasztás visszaszorítását célzó kampányok. Mindemellett ugyanakkor a kényelmi termékek (pl. késztermékek, fagyasztott termékek stb.) iránti erősödő igény a tejtermék összetevők, mint például a sajt iránti keresletre pozitívan fognak hatni.

(Forrás: https://ec.europa.eu/info/news/eu-agricultural-outlook-2018-2030-growing-export-demand-dairy-products-world-population-expands-2018-dec-07_en)

JOGSZABÁLYOK

A Tej Termék Tanács Jogszabályfigyelője 2018 februárjától bővített verzióban kerül összeállításra, az eddigieknél sokrétűbb, a teljes termékpályát lefedő nemzeti és uniós jogszabályok és közlemények kerülnek benne – pontos hivatkozással – kiemelésre, emellett a továbbiakban rendszeres részévé válik a RASFF, az EU tagországokban működő, az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozó gyorsvészjelző rendszer tej termékpályára vonatkozó bejelentéseinek listája, valamint az FM Értesítő és a Magyar Szabványügyi Testület termékpályát érintő közleményeinek publikálása.

A 2018. IV. negyedévének fontosabb jogszabályai a következők:

HAZAI JOGSZABÁLYOK

2018. évi LXXVI. törvény egyes törvények fogyasztóvédelmi célú módosításáról

A törvény egyebek mellett módosítja a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt a 'fogyasztó' meghatározása, továbbá a fogyasztóvédelmi hatóság feladatköre tekintetében.

2018. évi LXXXIII. törvény a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény módosításáról

A törvény módosításai – egyebek mellett – érintik a közbeszerzési értékhatárokat, az ajánlatkérőkre vonatkozó közös szabályok, a központosított közbeszerzés, a gazdasági szereplőkre vonatkozó közös szabályok, a közbeszerzési dokumentumok, az ajánlattevőkkel és részvételre jelentkezőkkel kapcsolatos követelmények, az ajánlatok és a részvételi jelentkezések bírálatára, a közbeszerzési eljárás eredménye, az egyes eljárásfajták sajátos szabályai, a jogorvoslati eljárás szabályai, a közbeszerzési hatóság és a közbeszerzési döntőbizottság fejezeteket.

2018. évi CXI. törvény egyes agrárszabályozási tárgyú törvények módosításáról

A törvénnyel – egyebek mellett – módosul

- *a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény* a MePAR, valamint a Gazdaságfejlesztési- és

Innovációs Operatív Programból származó támogatások kihelyezésével összefüggő egyes eltérő szabályok vonatkozásában;

- *az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény*, egyebek mellett a hamisított termékek és az ezen termékek forgalomba hozatalának felelőse tekintetében, továbbá az egyes nyilvántartások, a FELIR, a járványügyi felügyeleti rendszer stb. vonatkozásában;
- *a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény* a nemzeti értékek azonosítása és rendszerezése fejezet vonatkozásában; továbbá
- *a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény*,
- *az Országos Magyar Vadászkamaráról szóló 1997. évi XLVI. törvény*,
- *az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény*,
- *az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény*, valamint
- *a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény*.

2018. évi CXXXVI. törvény egyes törvényeknek a mező- és erdőgazdasági földek forgalmával összefüggő módosításáról

A módosuló törvények:

- *a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény*,
- *a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény*
(helyben lakó szomszéd, elővásárlásra jogosultak sorrendje és az elővásárlási jog gyakorlása, az adásvételi szerződés és annak hatósági jóváhagyása, helyi földbizottság, hatósági jóváhagyása az adásvételnek nem minősülő tulajdonjog átruházásról szóló szerződésnek és az átruházásnak nem minősülő módon történő tulajdonszerzésnek, föld használata, hasznosítása, előhaszonbérletre jogosultak sorrendje és az előhaszonbérleti jog gyakorlása, szerzési korlátozások hatósági ellenőrzése és a kényszerhasznosítás),
- *a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény*.

A földforgalmi szabályozást érintő módosításokról a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara tájékoztató kiadványt készített, amely a www.nak.hu oldalon elektronikus formában letölthető, valamint a falugazdászoknál is elérhető lesz.

2018. évi CXXXVII. törvény egyes törvényeknek az agrárgazdaság versenyképességével összefüggő módosításáról

A törvény, többek között, módosítja

- *a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló 2012. évi CXXVI.*,
- *a természet védelméről szóló 1996. évi LIII.*,
- *a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, a vadászatról szóló 1996. évi LV.*,
- *a vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV.*,
- *a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvényeket*.

A Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló 2012. évi CXXVI. törvény módosuló részei:

- küldöttválasztó közgyűlés, országos küldöttgyűlés,
- agrárkamara tagjegyzéke,
- agrárkamara tagjainak jogai és kötelességei,
- agrárkamara szolgáltatási közfeladatai,
- a főigazgató és a kamara ügyintéző szervezete.

35/2018. (XII. 6.) AM rendelet az egyes agrárágazati támogatásokat szabályozó miniszteri rendeletek módosításáról

A rendelet – egyebek mellett – az alábbiak szerinti módosításokat tartalmazza:

- *Az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet* módosítása – a 2019. évben rendelkezésre álló keretösszeg meghatározása (nincs változás 2018. évhez képest)
- *Az állati hulla elszállítási és ártalmatlanítási költségeinek támogatásáról szóló 56/2008. (IV. 25.) FVM rendelet* módosítása – a rendelkezésre álló támogatási keret összege 4000 millió forint helyett 4500 millió forint.
- *Az óvoda- és iskolatej program szabályozásáról szóló 21/2017. (IV. 26.) FM rendelet* módosítása – új fogalom: „végső kedvezményezett” (a programban részt vevő óvodások, iskolai tanulók), továbbá meghatározásra került, hogy „a támogatási jogviszony keretében a támogatás kedvezményezettje minden esetben a kérelmező” (a támogatás előfinanszírozását vállaló szerződő fél).

KÖZLEMÉNYEK

48/2018. (X. 31.) számú MÁK Közlemény az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet szerinti támogatások igényléséhez rendszeresített nyomtatványokról

A támogatási kérelmeket a közlemény 1. és 2. számú melléklete szerinti (Főlap és Betétlap) nyomtatványokon kell

benyújtani a tárgyhónapot követő hónap huszadik napjáig az állattartó (kedvezményezett) telephelye szerint illetékes megyei kormányhivatal részére postai, illetve a Betétlap vonatkozásában elektronikus úton is. A nyomtatványokhoz minden esetben csatolni kell a támogatott állategészségügyi szolgáltatásokról kiállított számlák másolatát.

Megjelent az agrárminiszter közleménye a 2018. évi aszályhelyzetről

A közlemény értelmében Magyarországon a 2018. kárnyhítési év során – Érd, Nagyatád, Szigetszentmiklós és Várpalota járások kivételével – az ország egész területén aszályhelyzet volt, így csak az érintett területeken elszenvedett aszálykárok után lehet kárnyhító juttatást igényelni. A miniszter aszályközleménye a Földművelésügyi Értesítő LXVIII. évfolyamának 2018. október 29-i számában érhető el.

Megkezdődik a 2018. évi egységes kérelmekhez kapcsolódó adategyeztetés

2018. október 13-án megkezdődött a területalapú egységes kérelmeket érintő egyes hibákat tartalmazó adategyeztető végzések kiküldése az ügyfeleknek, vagy azok képviselőinek. Fontos változás, hogy 2018-ban az adategyeztetésre felszólító végzéseket kizárólag elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül kerülnek kiküldésre, miáltal – a saját ügyfélkapus benyújtástól eltekintve – ebben az évben nem az érintett gazdák, hanem a képviselőik (meghatalmazottak, elsődleges képviselő, kamarai meghatalmazottak) kapják meg a végzéseket.

50/2018. (XI. 10.) számú MÁK Közlemény a csekély összegű támogatások igénybevételéhez kapcsolódó „egy és ugyanazon vállalkozás” minőségről, valamint az alkalmazott üzleti évről történő nyilatkozási kötelezettségről

A közlemény az egy és ugyanazon vállalkozás minőség és az alkalmazott üzleti év nyilvántartásba vételéhez szükséges adatok bejelentéséhez kötelezően alkalmazandó nyomtatványt rendszeresíti.

Egyéni gazdaságok decemberi összeírása, 2018

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 2018. november 15. és december 15. között mezőgazdasági összeírást hajt végre „Egyéni gazdaságok decemberi összeírása, 2018” címmel. Az adatszolgáltatás a kijelölt adatszolgáltatók számára kötelező. További információ az adatgyűjtésről: http://www.ksh.hu/mezogazdasagi_osszeirasok

Útmutatók segítik a VP beruházásos pályázatok kifizetési igénylését

A Kincstár honlapján elérhetők a kertészethez, valamint az állattartó telepekhez kapcsolódó beruházások kifizetésének igénylését megkönnyítő útmutatók. A VP-s felhívások

keretében a kifizetési kérelmet kizárólag elektronikus úton lehet benyújtani, ügyfélkapun keresztül.

Tájékoztatás kifizetési igénylés elutasítása utáni lehetőségekről

A Vidékfejlesztési Program keretében megjelent pályázati felhívások kapcsán támogatói okirattal rendelkező kedvezményezettek által benyújtott időközi (vagyis nem utolsó/záró) kifizetési igénylések feldolgozása során számos esetben előfordul, hogy a hiánypótlást követően is marad a kifizetési igénylésben olyan hiányosság és/vagy hiba és/vagy ellentmondás, amelynek megoldása, illetve feloldása tekintetében a jogszabály által biztosított korlátozott további egyeztetési lehetőség – amellet, hogy akár jelentősen meghosszabbíthatja a kifizetési igénylés elbírálásának időtartamát, – nem vezet eredményre, ezért elutasításra kell, hogy kerüljön a kifizetési igénylés. A 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet /a továbbiakban: 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet/ 132. § (2) bekezdése értelmében „Időközi kifizetési igénylésnél vagy szakmai beszámolónál legfeljebb egy alkalommal kerülhet sor hiánypótlásra.” Ilyen esetben tehát a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet I. mellékletének 143.3. bekezdése alapján az elutasított elszámoló bizonylatok támogatástartalmát a kedvezményezett egy következő időközi kifizetési igénylés összeállítása során újból igényelheti, ha a korábban nem teljesített hiánypótlási, illetve elutasítási indok ezt lehetővé teszi.

Módosult a „Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése” című felhívás

Módosult a Széchenyi 2020 keretében megjelent „Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése” című (VP2-6.3.1-16 kódszámú) felhívás dokumentációja.

EU JOGSZABÁLYOK

1554/2018/EU Tanácsi Rendelet az 1370/2013/EU rendeletnek a sovány tejpor felvásárlására alkalmazandó mennyiségi korlátozás tekintetében történő módosításáról

Az Európai Unió Tanácsa a sovány tejpor rögzített áron történő felvásárlására vonatkozó mennyiségi korlátozást 2019. évben 0 tonnában határozza meg.

1484/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a sovány tejpornak az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott huszonötödik részleges pályázati felhíváshoz kapcsolódó minimális eladási áráról

Az Európai Bizottság az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott, sovány tejpor értékesítésére irányuló huszonötödik részleges pályázati felhívás tekintetében – amelyre vonatkozóan a pályázatok benyújtásának határideje 2018. október 2-án járt le – a minimális eladási árat 123 EUR/100 kg-ban állapította meg.

1508/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a sovány tejpor állami intervenció keretében történő felvásárlása esetén a 2019. pénzügyi évben alkalmazandó értéksökkenési együtttható rögzítéséről

Az állami intervenció keretében felvásárolt, és a tagállamok által 2018. október 1. és 2019. szeptember 30. között elraktározott vagy átvett sovány tejpor tekintetében a tagállamok 0,21 értékű értéksökkenési együttthatót alkalmaznak a havonta felvásárolt sovány tejpor értékére vonatkozóan.

1571/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a sovány tejpornak az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott huszonhatodik részleges pályázati felhíváshoz kapcsolódó minimális eladási áráról

Az Európai Bizottság az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott, sovány tejpor értékesítésére irányuló huszonhatodik részleges pályázati felhívás tekintetében – amelyre vonatkozóan a pályázatok benyújtásának határideje 2018. október 16-án járt le – a minimális eladási árat 123,10 EUR/100 kg-ban állapította meg.

1621/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendeletnek a pályázat útján értékesített sovány tejpor betárolási dátuma tekintetében történő módosításáról

Az Európai Bizottság az (EU) 2016/2080 bizottsági végrehajtási rendelet által elindított pályázati eljárás keretében értékesítésre kínált sovány tejpor betárolási időpontját 2016. július 1-jéről 2016. augusztus 1-jére módosította.

Az Európai Bizottság az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott, sovány tejpor értékesítésére irányuló huszonhetedik részleges pályázati felhívás tekintetében – amelyre vonatkozóan a pályázatok benyújtásának határideje 2018. november 6-án járt le – a minimális eladási árat 125,10 EUR/100 kg-ban határozta meg.

1837/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a sovány tejpornak az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott huszonnyolcadik részleges pályázati felhíváshoz kapcsolódó minimális eladási áráról

Az Európai Bizottság az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott, sovány tejpor értékesítésére irányuló huszonnyolcadik részleges pályázati felhívás tekintetében – amelyre vonatkozóan a pályázatok benyújtásának határideje 2018. november 20-án járt le – a minimális eladási árat 131,30 EUR/100 kg-ban állapította meg.

1872/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a gabonafélékre, a rizsre és az olívaolajra vonatkozó vámkontingensek keretében történő 2019. évi behozatali engedélyek benyújtásának és kibocsátásának időpontja tekintetében a 2305/2003/EK, a 969/2006/EK és az 1067/2008/EK rendeletről, az (EU) 2015/2081 és az (EU) 2017/2200 végrehajtási rendeletről, az 1964/2006/EK rendeletről, a 480/2012/EU végrehajtási rendeletről, továbbá az 1918/2006/EK rendeletről való eltérésről, valamint a sovány tejpor 2019-ben, állami intervenció keretében, pályázat útján történő értékesítésére vonatkozó ajánlatok elbírálásának határideje tekintetében az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendeletről való eltérésről

Az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelet 2. cikkének (2) bekezdésétől eltérve a 2019. év tekintetében a január havi részleges pályázati felhívásokra vonatkozó ajánlatok benyújtási időszaka a hónap második és negyedik keddjén (brüsszeli idő szerint) 11 órakor ér véget.

1879/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendeletnek a pályázat útján értékesített sovány tejpor betárolási dátuma tekintetében történő módosításáról

Az Európai Bizottság az (EU) 2016/2080 bizottsági végrehajtási rendelet által elindított pályázati eljárás keretében értékesítésre kínált sovány tejpor betárolási időpontját 2016. augusztus 1-jéről 2018. január 1-jére módosította.

1982/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a sovány tejpornak az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott huszonkilencedik részleges pályázati felhíváshoz kapcsolódó minimális eladási áráról

Az Európai Bizottság az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott, sovány tejpor értékesítésére irányuló huszonkilencedik részleges pályázati felhívás tekintetében – amelyre vonatkozóan a pályázatok benyújtásának határideje 2018. december 11-én járt le – a minimális eladási árat 145,10 EUR/100 kg-ban állapította meg.

A jogszabályokról bővebb tájékoztatás található a Tej Terméktanács Jogszabály figyelőjében.

ÖSSZEFOGLALÓ EMLÉKEZTETŐ

Közel 40 fő, kereskedők, gyártók, képviseleti szervek, a minisztérium és a Nébih részvételével zajlott le a Nébih III. kerekasztal rendezvénye, melynek témája a tisztességtelen forgalmazói magatartás volt. A Nébih kerekasztalok általános célja a jogi, szervezési vagy éppen kommunikációs problémák feltárása, forró pontok átbeszélése, amelyekkel a hatóság és a jogkövető vállalkozások visszatérő jelleggel találkoznak.

A tisztességtelen forgalmazói magatartást szabályozó törvény (Tfmtv.) fő célja a beszállítók és a kereskedelmi csoportok közötti kereskedelmi gyakorlat szabályozása. A törvény a jogalkotó szándéka szerint kiegyensúlyozott alkupozíciót biztosít, segíti az etikus üzleti magatartási normák érvényesülését, a kölcsönös bizalom erősítését. Szabályozó elemei végső soron az élelmiszer-ellátás biztonságának fenntartását, a fogyasztói bizalom erősítését szolgálják.

A résztvevők helyszíni visszajelzései alapján a megbeszélés elérte a tervezett célját. Oldott hangulatú szakmai megbeszélés keretében került sor a véleménycserére. A Nébih képviselői valamennyi kereskedői, beszállítói javaslatot megfontolnak és figyelembe vesznek és pl. bővítésre kerülnek a tisztességtelen forgalmazói magatartással kapcsolatos gyakran ismételt kérdések (GYIK) a hivatal honlapján.

Az előzetesen kiküldött, anonim felmérésre beérkezett válaszok és a rendezvény résztvevőinek felszólalásai is megerősítették, hogy jelenleg kielégítő a tisztességtelen forgalmazói magatartási jogi szabályozása, az utóbbi években sokat javult a helyzet. Különösen a fizetési határidők és a valós tartalommal rendelkező kereskedői szolgáltatások terén mutatkozott előrelépés. Több hasznos észrevétel is érkezett, melyet a Nébih megvizsgál és beépít a gyakorlatba (pl. logisztikai díj tilalmának újra gondolása, GYIK kiegészítése jogesetekkel).

A rendezvényt dr. Oravecz Márton országos főállatorvos helyettes, a Nébih elnöke nyitotta meg. Elmondta, hogy a hivatal partnerségre törekszik a tisztességes vállalkozókkal, élelmiszerlánc-szereplőkkel. A 1519/2017 kormányhatározat kommunikációs és szemléletformálásra irányuló feladatai között, valamint az Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégiában is kiemelten szerepel az a törekvés, miszerint a Nébih rendszeres, szakmai egyeztetéseket tartson az érintettekkel.

Egy jól működő piacgazdaságban azért van szükség a tisztességtelen forgalmazói magatartást sza-

bályozó törvényhez hasonló jogszabályokra, hogy egyenlő esélyeket biztosítson a piaci szereplőknek a piacra jutáshoz. A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok károsak, az élelmiszer-ellátási lánc bármely pontján legyenek is jelen. Torzítják a piacgazdaság egészséges működését, aránytalan jövedelem-elosztáshoz vezetnek, el tudják lehetetleníteni a piacra való jutás, sőt a piacon maradás esélyeit és kedvezőtlenül hatnak a vásárlókra is. A kedvezőtlen hatások összeadódnak a láncon végighaladva.

Ha a piaci versenytársak nem tisztességes eszközökkel élnek, akkor érvényesül a beszerzési ár alatti értékesítés kizorító hatása. A nem a teljesítményen alapuló bónusz-rendszer hosszú távon elvonja a beruházásokra szánt forrásokat, a fizetési határidők be nem tartása pedig súlyos likviditási gondokat okoz a beszállítóknál már rövidtávon is.

Elnök úr hangsúlyozta, hogy a Nébih a jövőben is folyamatosan biztosítani fogja a kereskedők piaci magatartásának monitoringját. Kiemelte, hogy a beszállítókkal szembeni visszaélések feltárására nem csak az élelmiszeripar védelme érdekében van szükség. Ugyanilyen fontos, hogy védjük a tisztességes kereskedők érdekeit. Márpedig az élelmiszerlánc gazdasági fenntarthatóságát hosszú távon akkor lehet biztosítani, ha abban minden szereplő megkapja az esélyt a fejlődésre, növekedésre, vagyis a versenyben maradásra akkor is, ha tisztességesen játszik.

A felvezető előadásokat Temesfalvi Rita, az Agrárminisztérium osztályvezetője kezdte. 2007-től kezdve ismertette az EU-s előzményeket. Az első lépések közé tartozott, hogy az EU elismerte a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat létezését. Az évek során egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy az önkéntes rendszerek nem válnak be, törvényi szabályozásra van szükség. 2016-ra már 20 tagállamban volt saját nemzeti szabályozás. Az uniós jogalkotásban 2016-ban fordulat következett. Az EP felkérte a Bizottságot, hogy alkosson jogszabályt, aki 2018-ban ennek eleget is tett. Megszületett a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról szóló irányelv és egy hatásvizsgálat, amely többek között rávilágított arra, hogy nincs kellő védelem a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal, az úgynevezett UTP-kkel (Unfair Trading Practices) szemben, és az UTP-k jelentősen hozzájárulnak a versenyfeltételek romlásához. A javaslat szerint az irányelv tervezett hatálya csak a kis- és közepes beszállítókra és azok védelmére ter-

jed ki. Magyarország azonban a teljes hatály mellett érvelt, azaz mind a beszállítói, mind a vevői oldalon való kiterjesztést szorgalmazta.

Dr. Sebő Ákos a Nébih osztályvezetője a Tfmvt. működéséről, az ellenőrzések tapasztalatairól, módosítási javaslatokról beszélt. Részletesen bemutatta az egyes tisztességtelen forgalmazói magatartásokat és a hatóság munkáját. Számos területen tapasztalható javulás, ilyen a beszerzési ár alatti értékesítés, a szolgáltatások megnevezése, üzlet-szabályzatok közzététele. Leginkább problémás területnek az akciós hozzájárulásokat nevezte meg. Az akciós hozzájárulás mindkét félnek hasznos - hangsúlyozta -, előnyös azonban csak abban az esetben lehet, ha az akciósan átadott teljes mennyiség értékesítésre kerül.

A blokkot Fekete Zoltán előadása zárta. A Márkaszövetség főtitkára értékelte az elmúlt 20 év hazai kereskedelmi szabályozási törekvéseit és a tagvállalatok nevében megelégedettségét fejezte ki a Tfmvt.-el kapcsolatban. Hangsúlyozta, hogy mivel a tagságuk túlnyomó részét nagyon érzékenyen érinti ez a kérdés, ezért szövetségük mindig is aktívan vett részt a szabályozók kialakításában, értelmezésében, és betartásában. Kitért az „akciózás”, a „kilistázás”, a kereskedőknek egyoldalúan előnyös kondíciók problematikájára. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a jogalkotáskor mindig szem előtt kell tartani, hogy megmaradjon a szállítók és kereskedők üzleti szabadsága, hogy mindkét fél számára előnyös üzlet születhessen. Hozzátette, a Tfmvt. azért is sikersztori, mert a hatóság következetes gyakorlata mellett a hazai kereskedelem is jogkövető és konstruktív hozzáállást tanúsít. Ez nem morális kérdés, nem arról van szó, hogy szállító a jó, a kereskedő pedig a rossz, ezért meg kell regulázni. A piacon mindenki teszi a dolgát, a Tfmvt. pedig abban nagy segítség, hogy ez jogszerű, transzparens és etikus módon történjen.

A kerekasztal beszélgetés felkért résztvevői Dr. Oravecz Márton, Dr. Sebő Ákos, Fekete Zoltán és Szöllősi Réka (ügyvezető igazgató, Élelmiszer-feldolgozók Országos Szövetsége, ÉFOSZ) voltak. A beszélgetést Dr. Kasza Gyula, a Nébih igazgatóhelyettese moderálta.

Az első kérdés az UTP irányelv és a Tfmvt. jelenlegi különbségéről szólt, azaz, hogy miért a teljes hatály mellett érvelt pl. Magyarország. A válaszadók egyhangúlag azt hangsúlyozták, hogy átlátható, egységes szabályozást látnának szívesen. „Ami tisztességtelen a kicsivel szemben, az tisztességtelen a naggyal szemben is - emelte ki Fekete Zoltán

- ez elvi kérdés”. Minden érintett célja a nem elfogadható piaci magatartások kiszűrése. Dr. Oravecz Márton nyomatékosította, hogy a piacbármely torzulása végső soron a fogyasztókra is hatással van, ugyanakkor a túlzott szabályozással előállhat az a helyzet, hogy épp azokat sújtjuk, akiket védeni akarnánk. Előfordulhat például, hogy a belistázási vagy készletentartási díj egy globális beszállító számára nem hátrány, hanem éppen eszköz arra, hogy a helyi, kisebb beszállítókat (akiket a szabályozás véd attól, hogy hasonló díjakat kelljen fizetniük, így a kereskedő nem is kínál nekik ilyen opciót) a kínálatból kiszorítsa. Egyetértés mutatkozott abban, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok olyan jelenségek, amelyek károsak, függetlenül attól, hogy az élelmiszer-ellátási lánc melyik pontján jelentkeznek, illetve milyen méretű szereplőket érintenek.

A második körkérdés a közeli lejáratú termékekkel foglalkozott. A Tfmvt. alapján akkor lehet beszerzési ár alatt értékesíteni egy terméket, amennyiben az közeli lejáratúnak minősül, tehát a fogyaszthatósági/minőségmegőrzési idejéből csak meghatározott idő van hátra. Azon termékek, amelyek esetében nem kötelező feltüntetni a minőségmegőrzési időt (egyes alkoholos italok, egyes konzervek, vagy pl. kristálycukor) a törvény jelenleg hatályos szövege szerint nem értékesíthetők beszerzési ár alatt. Mivel azonban az idő előrehaladtával ezek a termékek is veszítenek élvezeti értékükből lehetővé kellene tenni, hogy a készletre vételt követő 1 év elteltével a kereskedők beszerzési ár alatt értékesíthessék ezeket a termékeket (erre irányul a Nébih törvénymódosítási javaslata is). Ugyancsak felmerült, hogy egyes szezonális termékek is a közeli lejáratú élelmiszerekhez hasonlóan a beszerzési ár alatt értékesíthetők lehetnek (pl. világbajnoksághoz kötődő csomagolás), azonban ennek vannak korlátai (a vitaforum kérdései között szerepelt, hogy pl. a cukor nem lesz szezonális termék akkor sem, ha a fogyasztása bizonyos időszakokban megugrik, s az időkorláttal meghirdetett nyereményjáték promóciók sem jogosítanak fel erre). A lényeg azonban az, hogy világos különbség legyen a beszerzési ár alatti értékesítés két válfaja között. Tisztességtelen az a magatartás, amikor egy kereskedő egyoldalúan, a szállító tudta és beleegyezése nélkül, ideiglenesen akciózva, vevőcsalogató jelleggel áraz le egy terméket. Ez ugyanis a piacon anomáliákat okoz, a többi kereskedő is árkompenzálást kér a szállítótól, ráadásul rontja az adott márka imidzsét. Ezzel szemben nem tisztességtelen az – a minőségmegőrzési szempontok megfelelő szabályozásával –, ha a szállító és a kereskedő közös érdekében, kettejük egyetértésével történik a készletek kiárusítása.

A harmadik téma, mellyel kapcsolatban a kint ülő szakemberek álláspontjukat ismertették, a saját márkás termékek voltak. Egyre jellemzőbb a saját márkás termékek térhódítása, amely kihívás egyfelől a szabályozói-hatósági oldal számára is, de a beszállítók és a kereskedők számára is. Fekete Zoltán szerint el kell fogadni, hogy az FMCG (Fast Moving Consumer Goods, napi fogyasztási cikkek) világ megváltozott, valóban egyre több a saját márkás termék, egyre keresettebbek. A Márkaszövetség szerint a piacon elvileg békésen meg kell férnie a kereskedelmi és a gyártói márkának egyaránt. Ugyanakkor a kereskedelmi márkák miatt gyakran a gyártó és a kereskedő versenytárs is, a kereskedő ugyanis egyszerre vevője és versenytársa is a beszállítójának, ez versenyjogi és üzleti szempontból is kényes helyzet. A kereskedelmi márka ugyanis adott esetben a gyártói márkával szemben taktikai fegyverként is használható a kereskedőnek jobb kondíciók érdekében. Szöllősi Réka pozitívként említette, hogy egyes saját márkás termékek ma már missziót is teljesítenek pl. UTZ kakaó használatával, ami húzóerőt jelenthet az egész élelmiszeripar számára. Dr. Oravecz Márton felhívta a figyelmet arra, hogy a saját márka esetén is figyelni kell élelmiszerbiztonsági szempontokra illetve az élelmiszerbiztonságért felelőséget is tisztázni kell. Dr. Sebő Ákos szerint sajnos azt kell látnunk, hogy – a jó példák ellenére – elenyésző a kereskedők részvétele a termékfejlesztésben a saját márkás termékek piacán, illetve az esetek túlnyomó többségében az is kimerül abban, hogy egyoldalúan meghatározzák az új termék specifikációját.

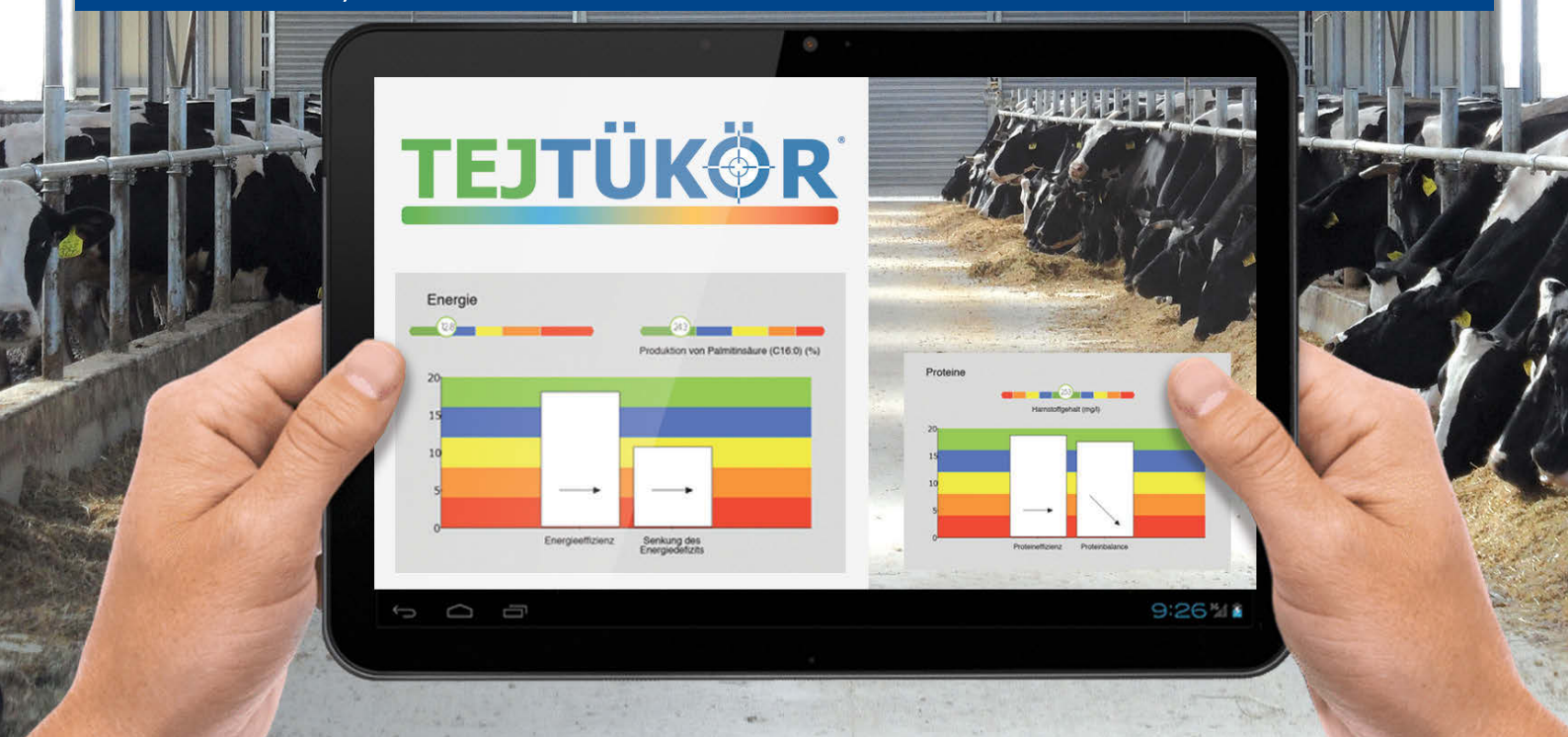
A negyedik kérdés az akciós elszámolásokra vonatkozott. Dr. Sebő Ákos elmondta, hogy tisztességtelennek minősül, ha a kereskedő az akcióban értékesítenél nagyobb mennyiségre, hosszabb időre, illetve a nyújtott árengedménynél nagyobb árengedményre köt ki akciós hozzájárulást a beszállító számára. Az egy akcióban értékesítésre kerülő termék mennyiségét előre nem lehetséges pontosan megbecsülni, ezért a kereskedőnek az akciót követően kell elszámolnia az akcióban értékesített termékmennyiséggel. Ezzel a kötelezettséggel szemben gyakran hangoztatott ellenérv, hogy az csakis a beszállító által kiállított helyesbítő számlával lehetséges, amelyet azonban a beszállítók vonakodnak kiállítani. Ezzel kapcsolatban azonban meg kell említeni, hogy lehetséges olyan megoldások alkalmazása, amely a Tfntv. szellemével összhangban áll: pl. amikor a kereskedő úgy állapodik meg a beszállítóval, hogy az utolsó akciósan beszállított termékekről a beszállító csak akkor állítja ki a számlát, ha megkapta a kereskedőtől

az értesítést az akcióban értékesített termékmennyiségről (pl. az akció lezárultát követő 5 napon belül). Az így kiállított számla pedig tükrözi az akcióban értékesítésre kerülő termékek mennyiségét is. További megoldás lehet, ha a felek nem kötnek a klasszikus értelemben vett akciós megállapodást, hanem kialakítanak egy új szolgáltatási típust (pl.: promóciós szolgáltatás) amely keretében a kereskedő a klasszikus akciós értékesítéshez kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtja (fogyasztói árengedmény, extra kihelyezés). Szöllősi Réka ismételten azt hangsúlyozta, hogy ez a jelenség az üzleti kapcsolatokról szól, és ebbe nem lenne szerencsés beleszólni. Nem közvetlenül a kérdéshez kapcsolódóan kérte, hogy a Nébih tegye közzé a főbb jogeseteit (természetesen a szenzitív adatok nélkül), amely iránymutatásul szolgálhatna a kereskedőknek és a beszállítóknak. Útmutatókra, a törvény értelmezésére lenne szükségük, ami az üzleti gyakorlat alapja is lehetne. Javasolta továbbá a Nébih honlapon a témával kapcsolatos GYIK közzétételét. Dr. Sebő Ákos erre reagálva elmondta, hogy a GYIK már létezik, de ki fog bővülni a mai megbeszélésen kapott inputok alapján. Ebben a témában a közönség soraiból ketten szólaltak fel, megerősítve, hogy az akciós elszámolásokkal kapcsolatos visszaélések csökkenek és a felvázolt lehetőség - a kereskedők szolgáltatásként kérik az akciózást - jól működik a gyakorlatban is. Mindketten kérték a Nébih-et a GYIK kiegészítésre, a jogesetek közzétételére. Ezzel kapcsolatban Dr. Oravecz Márton kifejtette, hogy a Nébih nyitott a felvetések teljesítésére, természetesen csak abban az esetben, ha az egyedi jogesetek nyilvánosságra hozatalához - akár GYIK formájában - minden érintett fél hozzájárul.

A válaszadók érintették még azt a kérdést is, hogy milyenek az erőviszonyok a kereskedők és a beszállítók között. Ez a téma visszakapcsolódott az első kérdéshez, így a résztvevők ismét egybehangzóan megállapították, hogy a tisztességtelen magatartás minden szereplőre egyaránt kihat. A tisztességtelennek minősített kereskedelmi gyakorlatok elleni fellépés célja az arányos jövedelem-eloszlás biztosítása a láncbéli szereplők között, végső soron a kereskedelem felől a termelők-előállítók felé. Tehát ezek a magatartások valójában másodlagos ártranszferként működnek, ellenőrizhetetlenné teszik az árképzést, jelenlétük a lánc bármely pontján káros.

A kerekasztal résztvevői a résztvevők írásban feltett kérdéseire is válaszoltak röviden. Ezek a szezonális termékekkel, a kilistázással, az ismétlődő jogsértések kezelésével, a saját márkás termékekkel és az UTP hatályával kapcsolatosak voltak.

Elveszik a telepi adatok tömegében? Nem tudja, hogy mire figyeljen?

Tejtükör – hogy tisztán lásson!

• Mi a Tejtükör?

A Tejtükör egy hazánkban új diagnosztikai és értékelési módszer.

• Mire használható a Tejtükör?

Megmutatja, hogy milyen hatással van a tehén szervezetére a megvalósult takarmányozás és jelzi mely tényezők módosításával lehet az ellátás hatékonyságát javítani.

• A Tejtükör használata esetén milyen változások várhatók?

Javuló hatékonyságú bendőműködés, egészségesebb tehén, több tej, javuló tej beltartalom...és kisebb környezet károsítás.

• A Tejtükör a takarmányozás milyen pontjait veszi figyelembe?

Az energia-, a fehérje- és a rosthasznosulást, az acidózis kockázatát, a felvett telítetlen és telített zsírok arányát, a omega-3 zsírsav arányát és mennyiségét.

• Mi a Tejtükör értékelés alapja?

A havi rendszerességgel a napi tejből vett elegyetej minta laboreredményei. A vizsgálatokat a Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézetben végzik.

• Milyen a Tejtükör értékelő?

Színes, grafikus egy pillantással áttekinthető. Az egyes részterületek értékelése is hasonló, valamint a bemutató anyag végén a vizsgált értékek hónapról hónapra történő változása is nyomon követhető.

• Hol rendelhető meg a Tejtükör szolgáltatás?

A Vitafort Zrt. szakspecialistáinál és a Noack Hungary Kft. munkatársainál.

Cseppből a tengert?

Nem, mi egy tejmintából az állomány takarmányozását mutatjuk meg!

További információért forduljon a Vitafort szarvasmarha szakspecialistáihoz:

Tóth Attila +36 30 683 9237 | totha@vitafort.hu
Molnár Ernő +36 30 683 9248 | molnare@vitafort.hu
Kiss István +36 30 915 3961 | ikiss.vitafort@upcmail.hu
Czakó Péter +36 30 465 5983 | czako.p@vitafort.hu

Vitafort
 Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt.

NOACK
 GROUP OF COMPANIES

MTKI
 1-9-0-3

Vitafort
 Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt.

TAKARMÁNYOZÁS
 világszínvonalon

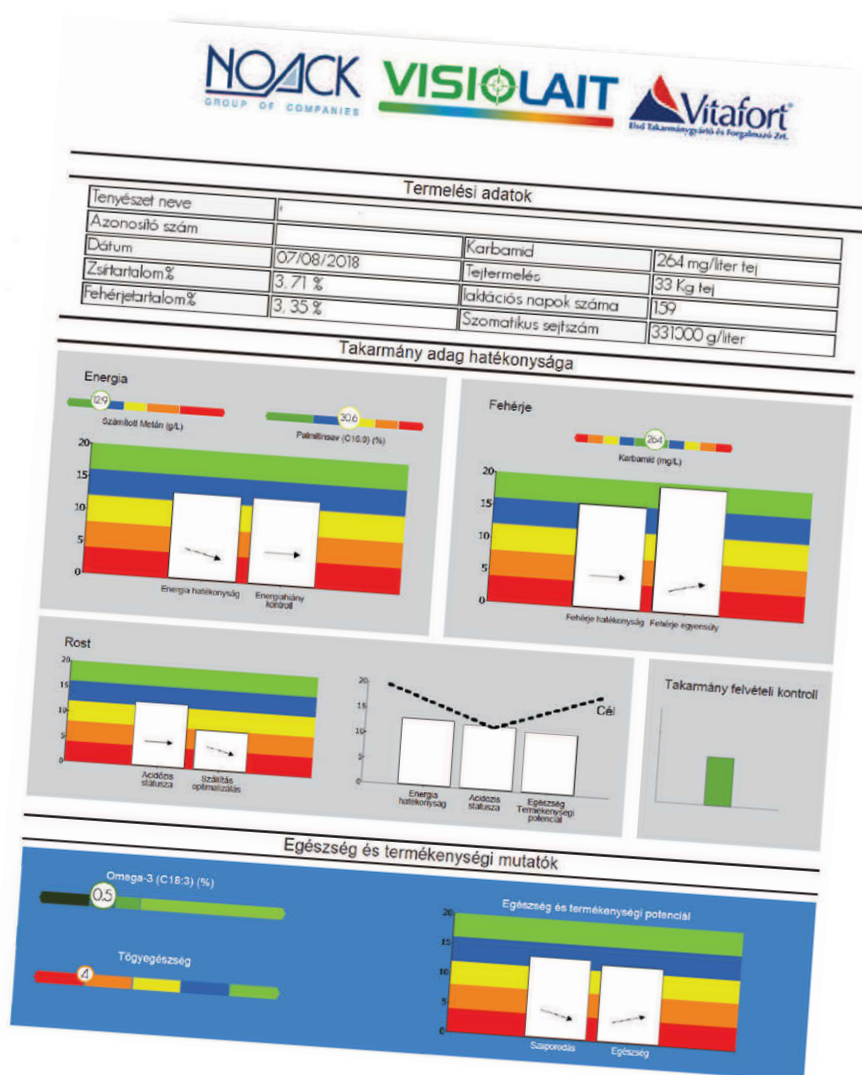
H-2370 Dabas, Szabadság út. 3.
 Tel.: +36 29 360-155, +36 29 360-235
 Fax: +36 29 362-360
 E-mail: vitafort@vitafort.hu

A legjobb
szánjuk
a gazdáknak

Az új TEJTÜKÖR®

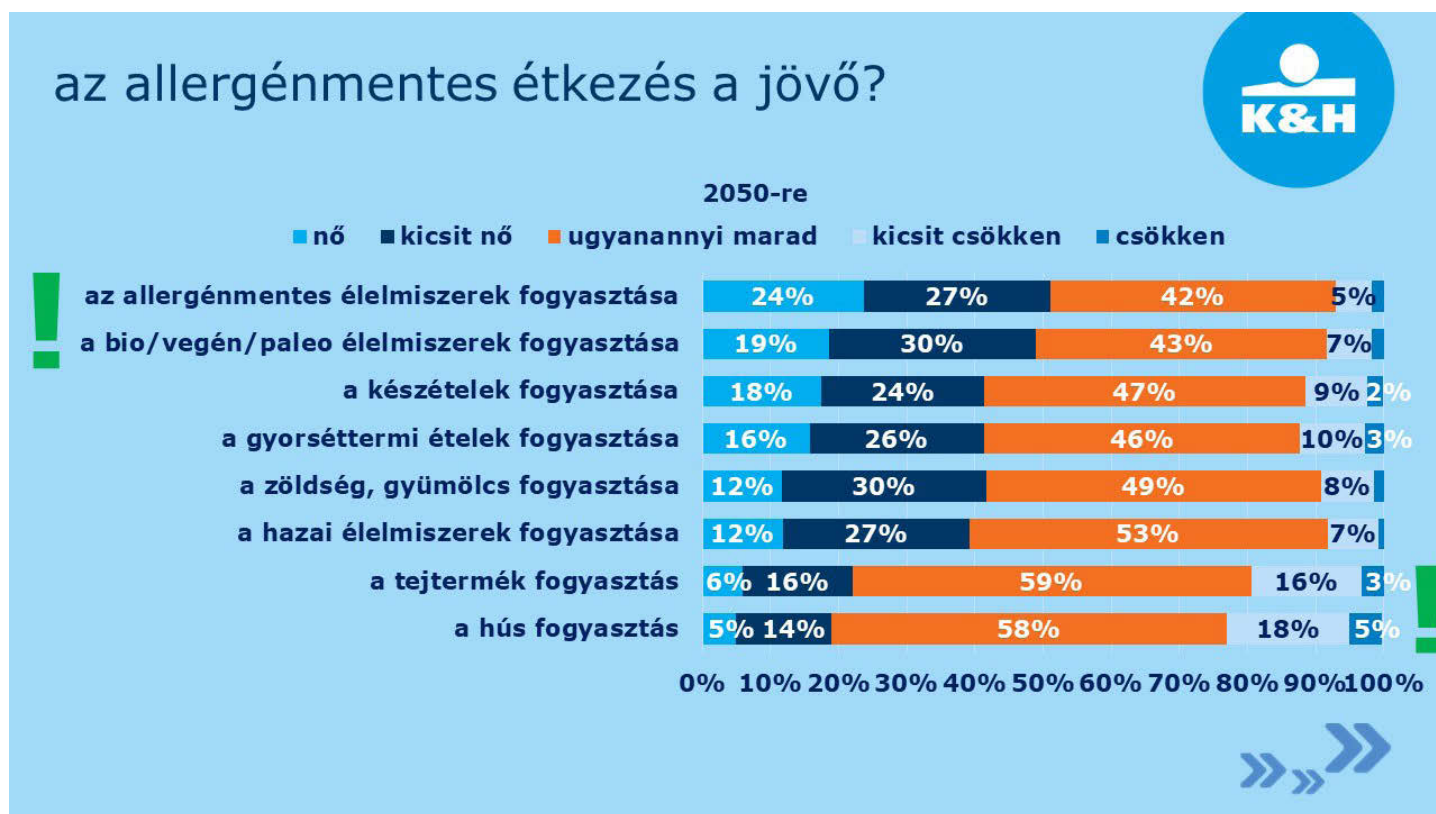
- Megújult elemek
- Javított képletek
- Új külső

A hazai lakosság szerint 30 év múlva a már napjainkban is népszerű allergénmentes, valamint bio, vegán és paleo étrend erősödhet leginkább, miközben az iparági előrejelzésekkel ellentétben a húsfogyasztásban inkább csökkenést várnak – derül ki a K&H felméréséből.

„A reprezentatív, 600 fő megkérdezésével történt kutatásunk során arra kerestük a választ, hogy a lakosság véleménye szerint hogyan fognak átalakulni étkezési szokásaik 2050-re. Becslések szerint ugyanis bő 30 év múlva a világnépesség mintegy 30%-kal, az élelmiszer iránti kereslet viszont 70%-kal fog nőni. Ez a dátum ugyan messzinek tűnhet még, de a szektor jövője szempontjából már most érdemes felkészülni a fogyasztói igények, trendek változásaira, és ehhez igazodóan megtervezni a jövő beruházásait” – ismertette a kutatás részleteit Tresó István, a K&H Agrárfejlesztési főosztály vezetője.

Minden mentes étkezése lehet a jövő

A megkérdezettek válaszai alapján az látszik, hogy az előttünk álló évtizedekben a már ma is igen népszerű allergénmentes és a bio, vegán, illetve paleo étkezési trend erősödhet leginkább, de a kész- és gyorséttermi ételek, valamint a zöldség, gyümölcs és a hazai élelmiszerek fogyasztásában is jelentős növekedést vár a hazai lakosság. Érdekes módon éppen a hús- és tejtermékek esetében számolnak a leginkább visszaesséssel a válaszadók, holott az iparági előrejelzések szerint globálisan a húsfogyasztás drasztikusan emelkedhet az elkövetkezendő három évtizedben. „A húsfogyasztás kétszer gyorsabban nő, mint a népesség. Míg 1960-ban egy fő mindössze 22 kg húst fogyasztott el, addig 2015-ben már 42 kg/fő volt az éves globális húsfogyasztás, 2050-re pedig 52 kg/fő mennyiséget jósolnak” – mondta el Tresó István.

ÖN MENNYIT TAKARÍTANA MEG?

Észak-amerikai tanulmányok szerint az Immunity+ apaságú lányok magasabb ellenállóképessége a következő megtakarítást jelenti a tejtermelőknek:

72\$ teheneként, minden laktációban

100.000 NŐIVARÚ EGYED VIZSGÁLVA*	Vizsgált betegség	Immunity+ apaságú egyedek költsége / 1000 egyed	Nem Immunity+ apaságú egyedek költsége / 1000 egyed	 Megtakarítás / 1000 egyed
	Mastitis ¹	63 840\$	71 000\$	7 160\$
	Sántaság ¹	98 960\$	112 560\$	13 600\$
	Egyéb betegségek ¹	14 390\$	15 860\$	1 470\$
	Elhullás ¹	105 600\$	132 000\$	26 400\$
	Üsző tüdőgyulladás ²	13 240\$	13 520\$	280\$
	Üsző hasmenés ³	5 720\$	6 040\$	320\$
	Üsző elhullás ¹	118 580\$	141 680\$	23 100\$
	TELJES MEGTAKARÍTÁS / LAKTÁCIÓ			72 330\$

* (30.000 l tehén & 75.000 üsző)
Forrás:
1. Guard, C. The costs of common diseases of dairy cattle. - CVI, San Diego Proceedings
2. Guard, C. The costs of common diseases of dairy cattle. - CVI, San Diego Proceedings
3. Mond, N et al. Estimating the costs of rearing young dairy cattle. - Preventive Vet Med

Immunity+®

SEMEX®
MAGYARORSZÁG
GÉN BANK
Genetics for Life®

www.semex.hu